

АЛМАТЫ ҚАЛАСЫНЫҢ
ӘКІМДІГІ

АКІМАТ
ГОРОДА АЛМАТЫ

ҚАУЛЫ

2024 ж. 26 желтоқсан

Алматы қаласы

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

№ 4/728

Города Алматы

«Жасыл» қаржыландыруды тартудың
кейбір мәселелері туралы

Қазақстан Республикасының Бюджет кодексіне, Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы», «Батылы қағаздар рыногы туралы» заңдарына, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 13 сәуірідегі айқындалған ерекше мәртебесі бар республикалық маңызы бар қаланың жергілікті атқарушы органының орнықты даму мақсаттарын іске асыру шеңберінде «жасыл» жобаларды қаржыландыру үшін «Астана» халықаралық қаржы орталығының алаңында айналысқа түсетін ұлттық валюталық мемлекеттік бағалы қағаздарды шығару қаттықтарына сәйкес Алматы қаласының әкімдігі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қоса беріліп отырған Алматы қаласының «жасыл» облигациялары саласындағы саясат бекітілсін.
2. «Алматы қаласының Экономика басқармасы» коммуналдық мемлекеттік мекемесі осы қаулыны Алматы қаласы әкімдігінің интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.
3. Осы қаулының орындалуын бақылау Алматы қаласы әкімінің жетекшілік ететін орынбасарына жүктелсін.

Алматы қаласының әкімі

Е. Досаев

АЛМАТЫ ҚАЛАСЫНЫҢ
ӘКІМДІГІ

АКІМАТ
ГОРОДА АЛМАТЫ

ҚАУЛЫ

26 желтоқсан 2024 ж.

Алматы қаласы

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

№ 4/728

Города Алматы

О некоторых вопросах
привлечения «зелёного» финансирования

- В соответствии с Бюджетным кодексом Республики Казахстан, законами Республики Казахстан «О местном государственном управлении и самоуправлении в Республике Казахстан», «О рынке ценных бумаг», Правилами выпуска государственных ценных бумаг в национальной валюте для обращения на площадке Международного финансового центра «Астана» местным исполнительным органом города республиканского значения с особым статусом, определенным законодательным актом Республики Казахстан, для финансирования «зелёных» проектов в рамках реализации целей устойчивого развития, утвержденными постановлением Правительства Республики Казахстан от 13 апреля 2023 года № 292, акимат города Алматы **ПОСТАНОВЛЯЕТ:**
1. Утвердить прилагаемую Политику в области «зелёных» облигаций города Алматы.
 2. Коммунальному государственному учреждению «Управление экономики города Алматы» обеспечить размещение настоящего постановления на интернет-ресурсе акимата города Алматы.
 3. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на курирующего заместителя акима города Алматы.

Аким города Алматы

Е. Досаев

Алматы қаласы әкімдігінің
2024 жылғы «26» сәуірі № 4/728
қаулысына қосымша

АЛМАТЫ ҚАЛАСЫНЫҢ «ЖАСЫЛ» ҚАРЖЫЛАНДЫРУ
САЛАСЫНДАҒЫ САЯСАТЫ

Алматы, 2024 жыл

Мазмұны

КІРІСПЕ

1. Қолдану саласы

2. Терминдер мен анықтамалар

3. Алматы қаласының «жасыл» қаржыландыру саясатын іске асыру

3.1. Қаражаттарды пайдалану

3.2. Жобаларды бағалау және іріктеу процесі

3.3. Қаражатты басқару

3.4. Есептілік

4. Сыртқы шолу

1 Қосымша

2 Қосымша

3 Қосымша

КІРІСПЕ

Алматы – Қазақстанның ең ірі қаласы, елдің маңызды экономикалық және мәдени орталығы болып табылады. Қала үнемі өсіп, дамып, әлеуметтік-экономикалық артқышылықтарымен адамдарды тартып келеді.

Соңғы 10 жыл ішінде Алматы қаласының халқы 578 мың адамға артты, 2024 жылдың 1 қарашада қалада 2,3 миллион адам тұрады. 2023 жылғы қалада өндірілген жалпы өңірлік өнімінің (ЖӨӨ) көлемі 24,9 трлн. теңгені құрады, ал Алматының республика ЖӨӨ-ті үлесі өңірлер арасында ең жоғары көрсеткішке жетті – 20,8%.

Алматы қаласы тұрақты дамуға қол жеткізу мақсатында Біріккен Ұлттар Ұйымының Тұрақты даму мақсаттарын (*бұдан әрі – БҰҰ ТДМ*) басшылыққа ала отырып, белсенді жұмыс істеуде. Қала кәсіріті және болашақ ұрпақтардың әл-ауқаты үшін жағдай жасау мақсатында экологиялық және әлеуметтік аспектілерді өзінің даму стратегияларына интеграциялауға ұмтылуда.

2022 жылғы Алматы қаласы Орталық Азия мен Ауғанстанда БҰҰ ТДМ-ды жылжыту бойынша өңірлік хаб-қала мәртебесіне ие болды. Бұл жана мәртебе Алматының инвестицияларды және озық технологияларды тартуға, БҰҰ ТДМ-ның жаңалық міндеттерін іске асыру бойынша халықаралық құзыреттілік орталығын құруға мүмкіндіктерін арттырады.

2022 жылғы қыркүйекте Алматы қаласы маслихаты «Алматы қаласын 2025 жылға дейін дамыту бағдарламасын және 2030 жылға дейінгі орта мерзімді перспективаларды» (*бұдан әрі – Даму бағдарламасы*) қабылдады, ол мегаполистің үйлесімді дамуының, өмір сүру, жұмыс істеу және демалу үшін тартымды әрі қолайлы орынға айналуының векторын айқындайды. Даму бағдарламасын дайындау шеңберінде негізгі сын-қатерлер, қала тұрғындарының ұсыныстары, зерттеу деректері, сондай-ақ тұрақты даму бойынша халықаралық тәжірибе мұқият зерделенді. Қабылданған жана «2040 жылға дейінгі қаланы дамыту Бас жоспары» да Даму бағдарламасының басымдықтарымен үйлеседі.

Даму бағдарламасы БҰҰ Тұрақты даму мақсаттарының бірі немесе бірнешеуімен өзара байланысты 7 бағыттан тұрады.

Алматы қаласын дамыту бағдарламасының бағыттары:

- I. Жайлы қалалық орта;
- II. Тұрақты экономикалық өсу;
- III. Басқарылатын урбанизация;
- IV. Әлеуметтік орнықтылық және тұрақтылық;
- V. Жасыл Алматы;
- VI. Сәрт сити;

VII. Қауіпсіз қала.

«Алматы қаласын дамыту орталығы» АҚ мен «Алматыбасжоспар» ҒЗЙ» ЖШС базасында Даму бағдарламасы шеңберінде жобаларды іске асыру жөніндегі жобалық кеңселер ұйымдастырылды. Матрицалық құрылым принципі бойынша Алматы қаласы әкімдігінің қызметкерлері мен Алматы қаласы әкімдігіне қарасты және басқа да ұйымдардың қызметкерлерінен негізгі бағыттарды іске асыру топтары құрылды.

Сондай-ақ, Алматы Қазақстанда және Орталық Азия аймағында БҰҰ-ның Тұрақты даму мақсаттарының (ТДМ) 17-нің ішінен қалаларға қатысты 5 мақсатқа қол жеткізу бойынша Бірікті жергілікті шолу дайындап, ұсынған алғашқы қала болды:

3-мақсат. Барлық жастағы адамдардың салауатты өмір салтын қамтамасыз ету және әл-ауқатын арттыру.

4-мақсат. Барлығына арналған жан-жақты және әділ сапалы білім беруді қамтамасыз ету және өмір бойы оқуға мүмкіндіктерді насихаттау.

8-мақсат. Инклюзивті және тұрақты экономикалық өсуге, толық және өнімді жұмыспен қамтуға және баршаға лайықты жұмысқа жәрдемдесу.

9-мақсат. Тұрақты инфрақұрылымды құру, инклюзивті және тұрақты индустриализация мен инновацияларға жәрдемдесу.

11-мақсат. Қаланың ашықтығын, қауіпсіздігін, тұрақтылығын және экологиялық тұрақтылығын қамтамасыз ету.

2024 жылғы 9 шіңде Алматы қаласы бойынша осы жергілікті шолу БҰҰ-ның сайтында (<https://data.un.org/locations/almaty-local-reviews>) ресми түрде жарияланды.

2023 жылдың басынан бастап Алматы қаласына ұлттық валютада сыртқы қарыз алу құқығы берілді, ол тұрақты даму мақсаттарын іске асыру шеңберінде «жасыл» жобаларды қаржыландыру үшін Астана Халықаралық қаржы орталығының алаңында мемлекеттік бағалы қарыздар шығару (*ҚР Бюджет кодексінің 212-бабының 1-1-тармағына сәйкес*) және халықаралық қаржы ұйымдарынан тікелей кредиттер алу (*ҚР Бюджет кодексінің 212-1-бабының 1-тармағына сәйкес*) арқылы жүзеге асырылады.

Берілген өкілеттіктерді ескере отырып, Алматы қаласы әкімдігі алғаш рет қала өмірінің сапасын жақсартуға, қоршаған ортаны қорғауға және экономикалық тұрақтылықты нығайтуға ықпал ететін «жасыл» инвестициялық жобаларды қаржыландыру үшін ұлттық валютада сыртқы қарыз алу мүмкіндігін қарастыруда.

Осыған байланысты, Алматы қаласының «жасыл» қаржыландыру саласындағы саясаты әзірленді. Бұл саясат Алматы қаласы әкімдігінің «жасыл» жобаларды іске асыру үшін инвестициялар тарту процесінің ашықтығын қамтамасыз ету мақсатында, қаланың стратегиялық құжаттарына сәйкес «жасыл» облигациялар мен «жасыл» несиелер сияқты «жасыл» қаржыландыру

құралдары арқылы жүзеге асырылады.

1. Қолдану саласы

Алматы қаласының «жасыл» қаржыландыру саласындағы саясаты (*бұдан әрі – Саясат*) Алматы қаласы әкімдігінің облигациялардың жекелеген шығарылымдарының, несиелердің және басқа да қаржы құралдарының мақсаттары мен шарттарының Халықаралық капитал нарығы қауымдастығы (ICMA) әкімшілік ететін Жасыл облигациялар принциптерімен (Green Bonds Principles, GBR) (*бұдан әрі – Жасыл облигациялар принциптері*), Несие нарығы қауымдастығы (Loan Market Association), Азия-Тынық мұхиты өңіріндегі несиелік нарық қауымдастығы (Asia Pacific Loan Market Association) және Несие синдикациясы және сауда қауымдастығы (Loan Syndications & Trading Association) әкімшілік ететін Жасыл несиелер принциптерімен (Green Loan Principles)³ (*бұдан әрі – Жасыл несиелер принциптері*), сондай-ақ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 31 желтоқсандағы № 996 қаулысымен бекітілген «жасыл» облигациялар және «жасыл» несиелер арқылы қаржыландырылатын Қазақстан Республикасының «жасыл» жобаларының жіктемесіне (таксономиясына)⁴ (*бұдан әрі – Қазақстан Республикасының «жасыл» жобаларының таксономиясы*) сәйкестігін көрсетуге арналған.

Осы Саясат Алматы қаласы әкімдігінің қалалық «жасыл» облигацияларды шығару және «жасыл» несиелерді тарту арқылы алынған қаражаттарды пайдалану тәсілдерін, жобаларды бағалау және іріктеу рәсімдерін, қаражаттарды басқаруды, сондай-ақ қаражаттарды пайдалану туралы есеп беру, оның ішінде әсері туралы есеп беру жөніндегі әкімдіктің тәсілдерін сипаттайды. Көрсетілген әрбір компонент осы Саясаттың тиісті бөлімінде және оған қосымшаларда етжей-тегжейі сипатталған.

Алматы қаласының «жасыл» қаржыландыру саласындағы саясаты БҰ-ның Тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізумен байланысты жобаларды іске асыру үшін кең ауқымды негіздер береді және келесі басым салалардағы жобаларды қамтуы мүмкін:

- Энергия тиімділігі;
- Ластанудың алдын алу және оны бақылау;
- Циркулярлық экономикаға бейімделген өнімдер, өндірістік технологиялар және процесстер;
- Тірі табиғи ресурстар мен жерді экологиялық тұрақты басқару, биологиялық әртүрлілікті сақтау;
- Климаттың өзгеруіне бейімделу;
- Жасыл ғимараттар;
- Су ресурстарын және ағынды суларды тұрақты басқару;
- Экологиялық таза көлік;

- Жанартылатын энергия.

Осы Саясат «жасыл» қаржыландыру саласындағы халықаралық және ұлттық стандарттар мен ұсыныстардың, сондай-ақ Алматы қаласы әкімдігі мен Қазақстан Республикасы Үкіметінің нормативтік құқықтық актілерінің өзгеруі жағдайында өзгертілуі және толықтырылуы мүмкін.

Осы Саясат Алматы қаласы әкімдігінің жобаларды қаржыландыру үшін шығарған кез келген облигациялар шығарылымдарына, қалалық қарыз беру бағдарламаларына, несиелерге және басқа қаржы құралдарына қолданылады, бұл жобаларды Алматы қаласы әкімдігі, осы Саясатта сипатталған рәсімге сәйкес «жасыл» деп анықтайды.

2. Терминдер мен анықтамалар

Осы Саясатта келесі терминдер мен тиісті анықтамалар қолданылады:

«**Жасыл**» қаржыландыру – уәкілетті органдармен қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қалыптау құралдары арқылы «жасыл» облигациялар, «жасыл» несиелер және басқа да қаржы құралдары көмегімен «жасыл» жобаларды іске асыруға бағытталған инвестициялар.

«**Жасыл**» жобалар – бекітілген жіктеу (таксономия) негізінде анықталған жобалар, олар қолданыстағы табиғи ресурстарды тиімді пайдалануды арттыруға, қоршаған ортаға теріс әсерді азайтуға, энергия тиімділігін арттыруға, энергия үнемдеуге, климаттың өзгеруінің салдарын жұмсартуға және климаттың өзгеруіне бейімделуге бағытталған.

«**Жасыл**» таксономия – барлық қаржы сегменттерінде: «жасыл» облигациялар, «жасыл» банкінг, сақтандыру және т.б. «жасыл» қаржыландыруды алуға жарамды ретінде анықталған экологиялық тұрақты санаттардағы жобаларды (сандық және сапалық шекті критерийлерді қоса алғанда) жіктеудің бірыңғай жүйесі. Таксономиялар ұлттық және халықаралық деңгейде нормативтік немесе ерікті стандарттар тәртібінде әзірленіп, қабылдануы мүмкін.

«**Жасыл**» облигациялар – тек жаңа және/немесе қолданыстағы қолайлы «жасыл» жобаларды толық немесе ішінара қаржыландыру немесе қайта қаржыландыру үшін пайдаланылатын, экологиялық тұрақты артықшылықтары бар, халықаралық стандарттарға және/немесе өңірлік/ұлттық таксономияларға сәйкес келетін мақсатты облигациялық құралдар.

«**Жасыл**» несиелер – тек жаңа және/немесе қолданыстағы қолайлы «жасыл» жобаларды толық немесе ішінара қаржыландыру немесе қайта қаржыландыру үшін пайдаланылатын, экологиялық тұрақты артықшылықтары бар, халықаралық стандарттарға және/немесе өңірлік/ұлттық таксономияларға сәйкес келетін несиелер мен қарыздар.

³ Green-Bond-Principles June-2022-280632.pdf (seamless.org)
⁴ Green Loan Principles 23 February 2023.pdf (lma.eu.com)
<https://adilnet.zan.kz/kaz/docs/P21000000996>

Қолайлы «жасыл» жобалар тізімі – Алматы қаласының «жасыл» облигациялар шығару және/немесе «жасыл» несиелер тарту есебінен қаржыландыруға және/немесе қайта қаржыландыруға бекітілген жобалар тізімі.

«Жасыл» жобаларға жұмсалатын қолайлы шығыстар – тікелей инвестициялық шығындарды, «жасыл» жобаларды іске асырумен тікелей байланысты жекелеген операциялық шығындарды, сондай-ақ субсидиялау, кепілдік беру, салықтық шығыстар және басқа да мақсатты қаржылық қолдау құралдары сияқты құралдар арқылы «жасыл» жобаларды іске асыруда жеке кәсіпкерлікті қаржылық қолдауға арналған шығыстарды қамтуы мүмкін шығыстар. «Жасыл» жобаларға жұмсалатын қолайлы шығыстар «жасыл» тақсономияда және халықаралық стандарттарда айқындалған критерийлерге сәйкес болуы тиіс.

Екінші тараптың пікірі (Second Party Opinion) – эмитенттің «жасыл» облигациялар шығару және «жасыл» несиелер тарту саласындағы саясаты мен бизнес-процестерін, оның ішінде тартылған қаражат есебінен қаржыландырылатын жобалардың «жасыл» облигациялар шығарылымының стандарттары мен талаптарына сәйкестігін бағалауды көздейтін сыртқы кеңесшілердің (экологиялық тұрақтылық саласында немесе «жасыл» облигациялар шығару және «жасыл» несиелер тарту саласына байланысты басқа салаларда танылған тәжірибесі бар сарапшылар және/немесе мекемелер) тексеруі. Бұл санатқа «тәуелсіз маманның қорытындылары» кіруі мүмкін.

3. Алматы қаласының «жасыл» қаржыландыру саясатын іске асыру

Алматы қаласының «жасыл» облигациялар шығару және/немесе «жасыл» несиелер тарту есебінен қаржыландырылатын саясат пен жобалар Жасыл облигациялар принциптеріне және Жасыл несиелер принциптеріне сәйкес келеді.

Жасыл облигациялар принциптері мен Жасыл несиелер принциптері келесі негізгі төрт компоненттен тұрады:

1. Қаражаттарды пайдалану.
2. Жобаларды бағалау және іріктеу процесі.
3. Қаражаттарды басқару.
4. Есептілік.

Алматы қаласының әкімдігі экологиялық және әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштерге елеулі оң үлес қосатын «жасыл» облигациялар шығару және/немесе «жасыл» несиелер тарту есебінен қаржыландыру және қайта қаржыландыру үшін «жасыл» жобаларды таңдайды.

Осыған байланысты әкімдік Алматы қаласының «жасыл» облигациялар шығару және/немесе «жасыл» несиелер тарту есебінен тартылған қаражаттардың 100% эквиваленттілігі көлемін, осы Саясатқа сәйкес бағаланған және іріктелген қолайлы «жасыл» жобаларды қаржыландыру және/немесе қайта қаржыландыруға толық көлемде бағыттауға міндеттенеді.

Қайта қаржыландыру жағдайында, капиталдық шығындарға қатысты «жасыл» облигациялар шығару/«жасыл» несиелер тарту күніне дейінгі ретроспективті талдау кезеңі 24 айдан аспайды, ал «жасыл» жобалардың операциялық шығындарына қатысты 12 айдан аспайды.

3.1. Қаражаттарды пайдалану

1-кесте. Қолайлы «жасыл» жобалар санаттары

ИСМА GBR-ге сәйкес қолайлы жобалар санаттары	ҚР «жасыл» жобаларының Таксономияға сәйкестігі	Шекті критерийлер	БҰҰ ТДМ-ға сәйкестік
Жаңартылатын энергия	1.1. Жел 1.2. Күн 1.3. Геотермалды 1.4. Гидро 1.5. Басқалары 1.6. Биоэнергия 1.7. Жаңартылатын энергия көздеріне арналған жеткізілімдер тізбегі және қосалқы инфрақұрылым 1.8. Сутегі өндірісі	Шектеу жоқ; Жекелеген қосалқы секторлар үшін – «жасыл» таксономияға сәйкес.	ТДМ 7 – Қолжетімді және таза энергия
Энергия тиімділігі	2.1. Жұмыс істеп тұрған және салынып жатқан өнеркәсіп объектілерінде және агроөнеркәсіптік секторда энергия тиімділігін арттыру	1) Энергия үнемдейтін жабдықтар және парниктік газдардың шығарындыларын азайтатын технологияларды жетілдіру бойынша – «Энергия тұтынуды кемінде 20%-ға және (немесе) парниктік газдардың шығарындыларын кемінде 20%-ға төмендету және (немесе) ЖЭР (жылу-энергетикалық ресурстар) тұтынуын жобаны іске асыруға дейінгі базалық деңгеймен салыстырғанда 20%-ға оңтайландыруды қамтамасыз ету»; 2) Жылуэлектрорталығының жабдығын орнату/ когенерациялық немесе тригенерациялық қондырғылар бойынша – «Энергия тұтынуды кемінде 20%-ға және (немесе) парниктік газдардың шығарындыларын жобаны іске асыруға дейінгі базалық деңгеймен салыстырғанда 20%-ға төмендету»; 3) Энергия өндіру, беру және тарату жүйелеріндегі энергия тиімділігі бойынша – «Электр энергиясын өндіру және беру жүйелеріндегі шығындарды жобаны іске асыруға дейінгі базалық деңгеймен салыстырғанда кемінде 10%-ға төмендету»; 4) Орталықтандырылған жылыту бойынша – «Энергия тұтынуды жобаны іске асыруға дейінгі базалық деңгеймен	ТДМ 7 – Қолжетімді және таза энергия ТДМ 9 – Индустрияландыру, инновациялар және инфрақұрылым

	2.2. Бюджеттік және коммуналдық секторда энергия тиімділігін арттыру	салыстырғанда кемінде 20%-ға төмендету». 1) Энергия үнемдейтін жарықтандыру немесе жабдық бойынша – «Энергия шығындарының 20 %-ға азаюы»; 2) Энергия тиімді өнімдер бойынша (соңғы тұтынушы) – «Өнім түрі үшін ең жоғары энергия тиімділігі сыныбы, соның ішінде ұлттық немесе мемлекетаралық стандарттарға сәйкес энергия таңбалауымен, сондай-ақ тұтыну тауарларының энергия тиімділігін бағалаудың халықаралық рейтингісі Energy Star, EU Energy Label сәйкес»; 3) Энергия үнемдеу қызметтері бойынша – «"Энергетикалық менеджмент жүйелері. Пайдалану жөніндегі талаптар және нұсқаулық" ҚР СТ ISO 50001 немесе халықаралық деңгейде танылған ұқсас стандарттарға сәйкес».	
	2.3. Энергиялық тиімді ғимараттар, құрылыстар мен құрылысжайлар	1) Энергия тиімді ғимараттар салу және қолданыстағы коммерциялық, қоғамдық, тұрғын үй және өнеркәсіптік ғимараттардағы тиімділікті арттыру бойынша – «"Жасыл" құрылыс саласындағы мынадай рейтингтік бағалаудың болуы: LEED, EDGE, BREEAM, DGNB, OMIR және (немесе) энергия тиімділігі таңбалауы (энергия тиімділігінің сыныбы жоғары)».	
Жасыл ғимараттар	3.1. «Жасыл» ғимараттар	1) Жаңа «жасыл» ғимараттарды салу (коммерциялық, қоғамдық, өндірістік және тұрғын үй ғимараттары) бойынша – «Жасыл» құрылыс саласындағы келесі рейтингтік бағалаулардың болуы: LEED, BREEAM, EDGE, DGNB, OMIR энергия рейтингі белгілері, мысалы, US Energy Star және Еуропалық Одақта қолданылатын Energy Performance Certifications сияқты энергия таңбалау схемаларына сәйкестік»;	ТДМ 9 – Индустрияландыру, инновациялар және инфрақұрылым
	3.2. Гіспе жүйелер және құрылыс материалдары	1) Жүйелерді өндіру және қолдану, «жасыл» құрылыс материалдары мен өнімдері бойынша – «Мынадай талаптардың болуы (міндетті емес): 1) «жасыл» құрылыс саласындағы рейтингтік бағалау: LEED, EDGE, BREEAM, DGNB, OMIR; 2) Энергия тиімділігін таңбалау (энергия тиімділігінің сыныбы жоғары); 3) US Energy Star сияқты энергетикалық рейтинг белгілері немесе Еуропалық Одақта пайдаланылатын Energy Performance Certifications сияқты энергетикалық таңбалау схемаларына	ТДМ 11 – Тұрақты қалалар мен елді мекендер

		сәйкестігі немесе ғимараттардың энергия тиімділігі саласындағы стандарттары сериясы бойынша сертификаттау ИСО (ISO 52003, 52010, 52016, 52018); 4) Concrete Sustainability Council (CSC) Certification сияқты жекелеген құрылыс материалдарын (цемент, бетон, керамика, болат және т.б.) сертификаттау схемалары бойынша сертификаттау немесе өнімнің теріс экологиялық ізінің төмен деңгейін көрсететін ИСО 14025 стандартына сәйкес дайындалған өнімнің верификацияланған экологиялық декларациясының (EPD) болуы.	
	3.3 «Жасыл» инфрақұрылым	1) Ғимараттарға арналған «жасыл» инфрақұрылым бойынша – «Жасыл» құрылыс саласындағы мынадай рейтингтік бағалаудың болуы: LEED, EDGE, BREEAM, DGNB, OMIR және (немесе) энергия тиімділігі таңбалауы (энергия тиімділігінің сыныбы жоғары);	
Ластанудың алдын алу және оны бақылау	4.1. Ауа сапасы	1) Өнеркәсіптік ластанушылардан және қалалық атмосфералық ауаның ластануынан ауаны тазарту, рециркуляция жабдықтары бойынша – «Атмосфераға шығарындылар ЕҚТ (BREF) анықтамалықтарында белгіленген ЕҚТ (BAT-AELs немесе шектік мәндер) байланысты шығарындылар деңгейінің диапазондары шегінде, оның ішінде Өнеркәсіптік шығарындылар туралы директива шеңберінде (өнеркәсіптік ластануларға) қолданылады»; 2) Үй шаруашылықтары мен шағын және орта бизнес үшін таза жылыту құрылғыларын өндіру және орнату бойынша – «Жобаны іске асырғанға дейінгі базалық деңгеймен салыстырғанда парниктік газдар шығарындыларының ең аз дегенде 20%-ға төмендеуі».	ТДМ 11 – Тұрақты қалалар мен қауымдастықтар ТДМ 12 – Жауапты тұтыну мен өндіріс
	4.2. Топырақ	1) Топырақтың ластануын азайту, оны қалпына келтіруге арналған жабдықтар мен инфрақұрылым бойынша (яғни, топырақты ластану мен тоздан қалпына келтіруге арналған технологиялар мен өнімдерді қолданатын жабдықтар мен инфрақұрылым, соның ішінде ауыр металдармен, пестицидтермен, қоқыс полигондары қалдықтарымен ластануды дезактивациялау / жою; топырақ құнарлылығын жақсарту; тұрақты егіншілік, тұрақты егіншілік жүйелеріне көшу, соның	

		ішінде органикалық егіншілік жүйелері; топырақты қорғаудың фитомелиоративтік және механикалық әдістерін қолдану; топырақты өңдеуде нөлдік және үнемді технологияларды қолдану; жергілікті жағдайларға бейімделген дақылдар мен сорттарды өсіру; техногендік және антропогендік ластанулардан тазарту) – «Шектеу жоқ».	
	5.2. Қалдықтар мен сарқынды сулар	1) Коммуналдық қалдықтарды жинау және сұрыптауға арналған жабдықтар бойынша – «коммуналдық қалдықтар бөлек жиналуға және қайталама шикізат қайта өңдеуге жіберілуіне тиіс»; 2) Қалдықтарды кәдеге жарату және қайта өңдеу, қайталама шикізатты қалпына келтіру, қайта пайдалану және қайта өңдеуге арналған жабдықтар бойынша – «Жиналған қайталама шикізаттың кемінде 80 %-ын өңдеу»; 3) Өнеркәсіптік және қауіпті қалдықтарды жинау, сұрыптау, қалпына келтіру, қайта пайдалану, қайта өңдеу және кәдеге жаратуға арналған объектілер бойынша – «Қалдықтар мен қосалқы өнімдерді, әсіресе қауіпті өнеркәсіптік қалдықтарды басқару бөлігінде қалдықтарды өңдеу бойынша НДТ (BREF) анықтамалығына сәйкестік»; 4) Қалдықтарды көмуге тыйым салынған полигондар мен өңдеу зауыттарын салу және жаңғырту бойынша – «Қазақстан Республикасында таксономия шегіне сәйкестікті бағалау кезінде қолданылатын талаптар мен нормаларға сәйкестік (2030 жылға дейін)»; 5) Қалдықтарды компосттауға арналған жабдықтар мен техника бойынша - шекті критерий – «Алынған компост топырақты тыңайту үшін пайдаланылады; дайын компостта пластиктің, шынының және металдың болмауы; компосттың биотыңайтқыштарға арналған ұлттық стандарттарға сәйкестігі».	
Циркулярлық экономикаға бейімделген өнімдер, өндірістік технологиялар және процестер	5.3. Ресурстарды сақтау және қалпына келтіру	1) Өнім өндіру үшін қайталама шикізатты пайдалану бойынша – «Өнім құрамындағы қайталама шикізат кемінде 30%»	ТДМ 11 – Тұрақты қалалар мен елді мекендер ТДМ 12 – Жауапты тұтыну мен өндіріс

Климаттың өзгеруіне бейімделу	5.1.2 Құрғақшылықтың, су тасқынының және селдің алдын алу және олардың салдарын жою	Құрғақшылықтың, су тасқынының және селдің салдарларын болдырмау және жою бойынша (құрғақшылықпен күресу үшін суару жүйелерін әзірлеу; су жүйелеріне қосылуларды салу және пайдалану, су қорғау құрылыстары мен су апаттарының алдын алу және оларға ден қоюға арналған басқа да объектілер; су тасқынын болдырмайтын бөгеттерді, сорғы станцияларын, дамбаларды, жапқыштарды, жағалауларды эрозиядан қорғау инфрақұрылымы үшін дамбаларды, нөсерлі көріздерді, селге қарсы жүйелерді, көлік және энергетикалық инфрақұрылымдағы дренаж жүйелерін салу; дауылдар, құрғақшылық, су тасқыны немесе бөгеттердің бұзылуы туралы автоматтандырылған және SMART-мониторинг және ерте ескерту жүйелері; суды бақылауға арналған ақылды желілер) – «Шектеу жоқ»	ТДМ 13 – Климаттың өзгеруіне қарсы күрес
Су ресурстары мен ағынды суларды тұрақты басқару	5.1. Суды орнықты пайдалану және суды үнемдеу	1) Суды үнемдеу, сақтау және тарату технологиялары мен жүйелерін өндіру, сатып алу және орнату бойынша – «Таза (табиғи) суды тұрмыстық мұқтаждыққа пайдалануды 40 %-дан, суаруды 30 %-дан және өндірістік және техникалық қажеттіліктерге 70 %-дан төмен емес азайту»; 2) Су дайындау құрылыстары (қондырғылар) бойынша – «Ауызсу: су тасқономия шегіне сәйкестігіне бағалау жүргізу кезінде қолданылатын санитариялық талаптарға/нормаларға сәйкес келуге тиіс; Техникалық су: су жабдықтың паспортына сәйкес келуге тиіс»; 3) Ағынды суларды одан әрі қайталама пайдалану үшін тазарту қондырғылары (тұрмыстық және өндірістік ағынды суларды қайта пайдалану және рециркуляциялау жүйелері; жабық циклді қолдану) – «Тазартылған суларды нысаналы пайдалану бойынша қайталама су пайдалануға қолдану».	ТДМ 6 – Таза су және санитария ТДМ 11 – Тұрақты қалалар мен елді мекендер
	5.2. Қалдықтар мен сарқынды сулар	1) Ағынды суларды тазарту қондырғылары бойынша (ағынды суларды жинау, сақтау, тазарту және шығару желілері; ағынды суларды тазарту зауыттары; шламды тазарту құрылыстары; ауыз суды тазартуға арналған жабдықтар; тұщыландыру қондырғылары; көң мен көң сұйықтығын тазартуға арналған құрылыстар) – «Атмосфераға және суға шығарындылар	

		қалдықтарды анаэробты өңдеуге арналған ЕКТ (BREF) анықтамалығында (егер қолданылатын болса) белгіленген ЕКТ байланысқан шығарындылар деңгейі диапозондарының (BAT-AELs немесе шектік мәндер) шегінде болады».	
Тірі табиғи ресурстар мен жерді экологиялық тұрақты басқару, биологиялық әртүрлілікті сақтау	6.1. Орнықты ауыл шаруашылығы	1) Климатқа бейімделген ауыл шаруашылығы бойынша «Таза (табиғи) суды тұтынуды 30 %-дан төмендетпей азайту; суды қайталама пайдалану; ЖЭК пайдалану; энергия тұтынуды немесе парниктік газдар шығарындыларын кемінде 20 %-дан төмендетпей азайту; жерді пайдалануды азайтуды, тозған жайылымдарды консервациялауды, орнықты ауыл шаруашылығы және (немесе) мал шаруашылығы әдістерін енгізуді көздейтін жобаларға қолданылады, балама өлшемшарттар – экожүйелерге жүктемені арттырмай, өнімділіктің артуын тамақ және ауыл шаруашылығы қалдықтарының азаюын не климаттың өзгеруіне бейімделудің артуын көрсету қолданылады».	ТДМ 6 – Таза су және санитария ТДМ 13 – Климаттың өзгеруіне қарсы күрес
	6.2. Ормандарды орнықты басқару және биоәртүрлілік пен экожүйелерді сақтау	1) Орман егу және орманды қалпына келтіру бойынша – «Шектеу жоқ».	
Экологиялық таза көлік	7.1. Төмен көмірсутекті көлік құралдары	1) Төмен көміртеккі көлік құралдарын сатып алу, жалға алу бойынша – «Тікелей шығарындылар <50 грамм CO ₂ /км; қоқыс жинау және ауыл шаруашылығы техникасына балама шекке рұқсат етіледі – Euro V немесе VI стандартына сәйкестік»; 2) Төмен көміртеккі көлік құралдары, моторсыз және микроэлектр көліктеріне арналған өндірістік жеткізу тізбектері бойынша – «Тікелей шығарындылар <50 грамм CO ₂ /км».	ТДМ 9 – Индустрияландыру, инновациялар және инфрақұрылым ТДМ 11 – Тұрақты қалалар мен елді мекендер
	7.2. Төмен көміртеккі жүк тасымалдары	1) Төмен көміртеккі жүк тасымалы бойынша – «Автомобиль тасымалдары үшін – тікелей шығарындылар 50 грамм CO ₂ /тонна * км немесе Euro V немесе VI стандартына сәйкестік; теміржол тасымалдары үшін – тікелей шығарындылар 40 грамм	

		CO ₂ е/тонна * км; ауе көлігі үшін – энергия көзі нөлдік тікелей CO ₂ шығарындыларына ие болуы тиіс (мысалы, сутегі немесе электр қуаты), немесе SAF (экологиялық таза авиациялық отын) отын ретінде қолданылуы тиіс, ол тонна*км немесе жолаушы-км үшін CO ₂ е шығарындыларын айтарлықтай төмендетуді қамтамасыз етеді, сонымен қатар SAF үшін шикізат Халықаралық азаматтық авиация ұйымының (ИКАО) халықаралық авиация үшін көміртегі шығарындыларын өтеу және азайту схемасы (CORSIA) шеңберіндегі талаптарға сәйкестігі ретінде танылуы және (немесе) Еуропалық Одақтың жаңартылатын энергия туралы директивасы (EU RED) шеңберінде сертификатталуы тиіс».
	7.3. Таза көлік инфрақұрылымы	1) Қоғамдық көлік инфрақұрылымы бойынша – «Қоғамдық көлік үшін – тікелей шығарындылар 50 грамм CO ₂ е/жолаушы - км; велосипед инфрақұрылымы және жеке мобильділік құралдарын пайдалануға арналған инфрақұрылым үшін шектеулер жоқ»; 2) Төмен көміртекті көлік инфрақұрылымы бойынша – «Шектеу жоқ»; 3) Төмен көміртекті көлікті жоспарлау бойынша – «Шектеу жоқ».
	7.4. Таза көліктік ақпараттық-коммуникациялық технологиялары (АКТ)	1) Көлік түріне қарамастан активтерді пайдалану, ағынды және модальды жақсартатын АКТ бойынша (қоғамдық көлік туралы ақпарат, жол ағынын реттеу жүйесі және ақылды бағдаршам; геопозицияны анықтау датчигі бар GPS навигаторы; орталық диспетчерлік басқару; жол ақысын төлеудің электронды жүйесі, автомобильдерді бірлесіп пайдалану схемалары, смарт-карталар, жолда зарядтау жүйелері және т. б.) – «Ақпараттық технологиялар. Деректерді өңдеу орталықтары. Түімділіктің түйінді көрсеткіштері» ҚР СТ ISO/IEC 30134, "Экологиялық менеджмент жүйелері. Пайдалану жөніндегі талаптар және нұсқаулық" ҚР СТ ISO 14001, "Энергетикалық менеджмент жүйелері. Пайдалану жөніндегі талаптар және нұсқаулық" ҚР СТ ISO 50001 стандарттары серияларына сәйкестік сертификатының болуы»

Алматы қаласы әкімдігі «жасыл» облигацияларды алғаш рет шығарудың және/немесе «жасыл» кредиттерді тартудың шеңберінде, 1-ші Қосымшада көрсетілген бірқатар жобаларды қаржыландыруды жоспарлап отыр (Алматы қаласының «жасыл» облигациялар орналастырудан және/немесе «жасыл» кредиттерді тартудан түскен қаражат есебінен қаржыландыруға ұсынған жарамды «жасыл» жобалар тізімі).

Алматы қаласының әкімдігі «жасыл» облигациялар орналастырудан және/немесе «жасыл» кредиттер тартудан түскен қаражат есебінен 2-ші Қосымшада көрсетілген қандай да бір жобаны/қызметті саналы түрде қаржыландырмайды және/немесе қайта қаржыландырмайды.

3.2. Жобаларды бағалау және іріктеу процесі

Даму бағдарламасы шеңберінде жобаларды іске асыру үшін «жасыл» облигацияларды орналастыруды және/немесе «жасыл» кредиттерді тартуды ұйымдастыру және сүйемелдеу жөніндегі шешімдерді Алматы қаласы әкімдігінің Басқарушы комитеті (бұдан әрі – *Басқарушы комитет*) қабылдайды. Басқарушы комитеттің мақсаттары, міндеттері мен функциялары «Алматы қаласы әкімдігінің Басқарушы комитеті туралы ереже» құжатында айқындалған. Басқарушы комитеттің төрағасы Алматы қаласының әкімі болып табылады.

Басқарушы комитеттің негізгі функциялары:

- 1) «жасыл» облигациялардың әрбір шығарылымына, «жасыл» облигациялар шығарылымдарының бағдарламасына және/немесе тартылатын «жасыл» кредиттерге қатысты қолайлы «жасыл» жобалардың тізбесін қарау және бекіту;
- 2) Алматы қаласының «жасыл» облигациялар шығарылымы және/немесе тартылатын «жасыл» кредиттер есебінен қаржыландырылатын «жасыл» жобалар бойынша жыл сайынғы есептілікті қарау және бекіту;
- 3) қандай да бір себептермен осы саясатта белгіленген қолайлы «жасыл» жобалардың өлшемдеріне бұдан былай жауап бермейді деп бағаланатын жобаларды тізбеден алып тастау туралы шешім қабылдау;
- 4) қажет болған жағдайда осы Саясатты жаңарту бойынша ұсыныстар әзірлеу;

Басқарушы комитеттің жұмыс органы «Алматы қаласын дамыту орталығы» АҚ және «Алматыгептшпан» ҒЭИ» ЖШС базасында құрылған Алматы қаласы әкімдігінің жобалық кеңсесі (бұдан әрі – *Жобалық кеңсе*) болып табылады, ол «жасыл» облигациялар шығаруды және/немесе Алматы қаласының «жасыл» кредиттерін тартуды сүйемелдейді. Жобалық кеңсенің міндеттері мен функциялары «Алматы қаласы әкімдігінің жобалық кеңсесі туралы ереже» құжатында айқындалған.

Жобалық кеңесінің негізгі функциялары:

- 1) Алматы қаласының салалық басқармалары бастамашылық жасаған «жасыл» жобаларды «жасыл» облигацияларды орналастырудан және/немесе Алматы қаласының «жасыл» кредиттерін тартудан болған қаражат есебінен қаржыландырылатын қолайлы «жасыл» жобалар тізбесіне енгізу мәніне қару және бағалау;
- 2) «жасыл» облигациялар шығарылым/«жасыл» кредиттерді тарту сәтінен бастап толық өтеуі дейін осы Саясатқа сәйкестігі тұрғысынан қабылданған «жасыл» жобалар мен оларға жұмсалған шығындарды мониторингтеу;
- 3) «жасыл» облигациялар шығару және/немесе Алматы қаласының «жасыл» кредиттерін тарту есебінен қаржыландырылатын «жасыл» жобалар бойынша жыл сайынғы есептілікті жасау;
- 4) сыртқы аудиттік тексерулер жүргізу кезінде қатысатын басқармалар мен жоба әкімшілерінің іс-қимылдарын үйлестіру, оның ішінде консультациялық қызметтер көрсеткен кезде тәуелсіз тараптардың сараптамалық қорытындыларын алу.

Қабылданған «жасыл» жобалар тізімі келесі рәсім бойынша айқындалады.

1-кезең. Жарамды «жасыл» жобалардың алдын ала тізімін қалыптастыру

Алматы қаласының салалық басқармалары, осы Саясаттың «Қаражатты пайдалану» бөлімінде белгіленген қабылдану критерийлерінің көрсеткіштерін және күтілетін және/немесе қол жеткізілген экологиялық әсерлерді ескере отырып, Жобалық кеңсеге әлеуетті қабылданатын жобаларды ұсынады.

Жарамды «жасыл» жобаларға іске асырылып жатқан және жоспарланған жобалар да кіреді. Жарамды жобалар БҰҰ-ның тиісті ТДМ-мен сәйкестендіріледі.

Жобалық кеңсе Алматы қаласының салалық басқармаларының ұсыныстарын ескере отырып, жобаларды әрі қарай бағалау үшін қабылданған жобалардың алдын ала тізімін қалыптастырады.

2-кезең. Жарамды «жасыл» жобаларды бағалау және бекіту

Жарамды жобалардың алдын ала тізімі келесі біліктілік критерийлеріне сүйене отырып, Жобалық кеңсе қарауына ұсынылады және бағаланады:

- Жобаларды жүзеге асыру қоршаған ортаға оң әсер ететін келесі басым мақсаттардың кемінде біреуіне қол жеткізуге ықпал етеді:
 - парниктік газдар шығарындыларын азайту;
 - климаттың өзгеруіне бейімделу;

- қоршаған ортаны сақтау, қорғау немесе оның жағдайын жақсарту;
- қоршаған ортаға ластанушы заттардың шығарылуы мен төгінділерін азайту және (немесе) олардың қоршаған ортаға әсерін болдырмау;
- энергияны үнемдеу;
- қолданылатын табиғи ресурстарды тиімді пайдалану;
- биологиялық әртүрлілікті сақтау.
- Жобаның мақсаттары «жасыл» облигациялар принциптеріне, «жасыл» қарыздар принциптеріне, сондай-ақ осы Саясатта белгіленген қабылдану критерийлеріне сәйкес болуы тиіс. Атап айтқанда, «жасыл» жобаларды бағалау және іріктеу «Қаражатты пайдалану» бөліміндегі кестеде көзделген критерийлерге сәйкес жүзеге асырылады, ал шекті критерийлер Қазақстан Республикасының «жасыл» жобалар таксономиясында көзделген шекті мәннен төмен болмауы керек.
- Қоршаған ортаға айтарлықтай зиянды жанама әсерлердің болмауы (Do No Significant Harm). Бұл зиян келтірмеу принципі жобалардың Қазақстан Республикасының қоршаған ортаны қорғау туралы заңнамасының талаптарына сәйкестігі және олардың құжаттамалық ашылуы арқылы орныдалады.
- Ұзақ мерзімді оң экологиялық әсердің болуы, ол:
 - мәнділігімен сипатталатын және әсердің көрсеткіші/индикаторы түрінде сандық түрде анықталады (күтілетін және/немесе іс жүзінде қол жеткізілген). Экологиялық әсердің мәнділік деңгейі ұсынылған материалдар мен ұсыныстар негізінде құжаттамалық растау арқылы анықталады;
 - Қазақстан Республикасының қоршаған ортаны қорғау туралы заңнамасының талаптарына сәйкес келеді және тиісті құжаттамалық ашылуымен қамтамасыз етіледі.
- Алматы қаласының экологиялық мақсаттары мен міндеттемелеріне қол жеткізудегі жобалардың маңыздылығы;
- Жобаның қоршаған ортаға, оның ішінде атмосфераға, гидросфераға, топырақ жамылғысына, өсімдіктер мен жануарлар әлеміне, сондай-ақ құрылыс жұмыстарының шу әсеріне бағасының болуы.
- Іріктеу кезінде басымдыққа қосымша верификацияның, сыртқы кеңесшінің оң қорытындысының немесе экологиялық аудиттің болуы, сондай-ақ қолданылатын технологиялық шешімдердің негіздемесі жатады – экологиялық және технологиялық тиімділікті растайтын стандарттардың, сертификациялардың, зерттеулердің болуы.

Бағалау қорытындысы бойынша Жобалық кеңсе жобалардың экологиялық әсерлері жөніндегі ақпаратты ескере отырып, жобаны қолайлы «жасыл» жобалар тізбесіне енгізу туралы ұсыныстар қалыптастырады. Қолайлы «жасыл» жобалардың тізбесі Басқарушы комитеттің отырысында «жасыл»

облигациялар шығарудан және/немесе «жасыл» кредиттер тартудан болған қаражат есебінен жобаларды қаржыландыру және/немесе қайта қаржыландыру туралы қорытынды шешіммен қаралады және бекітіледі.

Жобалық кеңсе жарты жылдық негізде және мониторинг нәтижелері негізінде қолайлы «жасыл» жобалар тізбесіне мониторинг жүргізеді. Басқарушы комитет қандай да бір себептермен осы саясатта белгіленген қолайлы «жасыл» жобалардың өлшемдеріне бұдан былай жауап бермейді деп бағаланатын жобаларды тізбеден алып тастау туралы шешім қабылдайды.

3.3. Қаражатты басқару

Қаражатты басқару келесілерді көздейді:

– Алматы қаласының «жасыл» облигацияларды орналастырудан / «жасыл» кредиттерді тартудан (эквивалентінде) түскен қаражатты толық көлемде «жасыл» жобаларды қаржыландыруға және (немесе) қайта қаржыландыруға бағыттау;

– Алматы қаласының «жасыл» облигацияларды орналастырудан / «жасыл» кредиттерді тартудан түскен қаражатты пайдалану туралы, сондай-ақ жобалардың мақсатты көрсеткіштеріне (әсеріне) қол жеткізу туралы жыл сайынғы есептерді дайындау;

– «Жасыл» жобаларды іске асыру шеңберінде жұмсалған шығындардың жеке аналитикалық есебін жүргізу;

– Алматы қаласының «жасыл» облигацияларды орналастырудан / «жасыл» кредиттерді тартудан түскен қаражатқа сәйкес осы шығындардың мониторингін жүргізу.

Егер Алматы қаласының «жасыл» облигацияларды орналастырудан / «жасыл» кредиттерден түскен қаражатты «жасыл» жобаларды іске асыруға қаржы жылының соңында итермелен жағдайда, уақытша бос бюджет қаражаты Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне 101-бапқа сәйкес салымдарға (депозиттерге) орналастырылады. Қазақстан Республикасының бюджет кодексі. Алматы қаласы әкімдігінің уақытша бос бюджет қаражатын орналастыруды бюджет атқарушылық қамтамасыз ететін орталық уәкілетті орган жүзеге асырады.

Алматы қаласының «жасыл» облигацияларды орналастырудан / «жасыл» кредиттерден түскен қаражатты жұмсау Қазақстан Республикасының бюджеттік заңнамасына, сондай-ақ мемлекеттік қажеттіліктерді қамтамасыз ету үшін тауарларды, жұмыстарды, көрсетілісті қызметтерді сатып алу саласындағы Қазақстан Республикасының шарттық жүйесі туралы заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

Алматы қаласының әкімдігі келесілерді қамтамасыз етеді:

– Алматы қаласының «жасыл» облигацияларды орналастырудан /

«жасыл» кредиттерді тартудан түскен қаражаттың 100% көлемінде тізімге енгізілген жарамды «жасыл» жобаларды қаржыландыруға бағытталуын;

– Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес, Алматы қаласының «жасыл» облигацияларды орналастырудан / «жасыл» кредиттерді тартудан түскен итермеленген қаражатты, сондай-ақ 2-ші Қосымшада келтірілген «жасыл» қаржыландыруға жатпайтын жобалар тізімін ескере отырып тиісті басқаруды;

– жобаларды тікелей басқаруды;

– жобалардың экологиялық әсерге/экологиялық көрсеткіштерге қол жеткізуді;

– жобаларды іске асыру кезінде экологиялық талаптар мен стандарттарды сақтауды және жобаларды іске асырудың әлеуметтік және экологиялық тәуекелдерін басқаруды;

– Алматы қаласының «жасыл» облигацияларды орналастырудан / «жасыл» кредиттерді тартудан түскен қаражатты пайдалану туралы есепті, сондай-ақ қаржыландырылған тиісті «жасыл» жобалардың әсері туралы есепті жариялауды.

Алматы қаласының әкімдігі қабылданған «жасыл» жобалар тізімін тұрақты түрде қадағалап, талаптарға сәйкес келмейтін жобаларды алып тастау және оларды басқа қабылданған «жасыл» жобалармен алмастыру жұмыстарын жүргізеді.

Алматы қаласының әкімдігі жобаларды іске асыруға тартылған «жасыл» қаржыландырудың жалпы сомасынан кем емес «жасыл» облигациялар немесе тартылған «жасыл» кредиттер шығарудан түскен қаражат есебінен қаржыландырылатын және/немесе қайта қаржыландырылатын жобалардың жынтық сомасын қолдауға ұмтылатын болады.

Төксан сайынғы негізде Алматы қаласы Қаржы басқармасы:

– бағалау және іріктеу рәсімінен өткен «жасыл» жобаларды (соның ішінде қайта қаржыландырылған жобаларды) қаржыландыруға бағытталған шығындарды есепке алады;

– «жасыл» облигациялар шығарылымының (және/немесе кредиттердің) тізілімі әрбір «жасыл» облигация шығарылымын (әрбір алынған «жасыл» кредитті) Алматы қаласы әкімдігінің «жасыл» жобалар тізіміне сәйкестігін анықтау үшін жеткілікті ақпарат жинайтын жүргізетін болады.

Алматы қаласының әкімдігі «жасыл» облигациялар шығарылымынан немесе алынған «жасыл» кредиттерден түскен қаражаттың жарамды «жасыл» жобаларға тиісінше бағытталуын (бөлінуін) және қосарлы есептің болмауын қадағалайды, яғни бір жоба болашақта екі немесе одан да көп түрлі «жасыл» облигациялар шығарылымына (және/немесе кредиттерге) номинацияланбайды. Тек Алматы қаласының әкімдігі (жариялауға жататын құжатталған басқарушы комитеттің шешімімен) «жасыл» облигациялардың әртүрлі шығарылымдары

жеке, нақты айқындалған, сол бір жарамды «жасыл» жобаның бөлігін қаржыландыратынын немесе бір «жасыл» қаржыландыру құралының басқа «жасыл» қаржыландыру құралымен қайта қаржыландырылатынын нақты көрсеткен жағдайда ғана мүмкін.

3.4. Есептілік

Есептілік «жасыл» облигациялар орналастырылғаннан немесе «жасыл» кредиттер тартылғаннан бастап толық өтелгенге дейін Алматы қаласының «жасыл» облигацияларды орналастырудан / «жасыл» кредиттерден түскен қаражатты пайдалану туралы жыл сайынғы есептерді дайындауды және бекітуді көздейді, оған қаражаттың толық көлемде жұмсалуды, сондай-ақ жобалардың мақсатты көрсеткіштеріне қол жеткізу туралы ақпарат (өсері туралы) кіреді.

Алматы қаласының «жасыл» облигациялар орналастырудан / «жасыл» кредиттер тартудан түскен қаражатты пайдалану туралы жыл сайынғы есепке енгізілетін мәліметтердің құрамы осы Саясаттың 3-ші қосымшасында белгіленген.

Шығарылған «жасыл» облигациялар және/немесе Алматы қаласының тартылған «жасыл» кредиттері «жасыл» облигациялар принциптеріне, «жасыл» қарыздар принциптеріне және (немесе) «жасыл» құралдарға қойылатын талаптарға (верификация) сәйкес келуі тиіс:

– Алматы қаласының тиісті «жасыл» облигациялар шығарылымын/ тартылған «жасыл» кредитін орналастырғанға дейін;

– осы Саясаттың 3-ші қосымшасында қарастырылған тәртіппен жыл сайын Алматы қаласының тиісті «жасыл» облигациялар / «жасыл» кредиттер шығарылымының айналымы кезеңінде.

Саясат, жыл сайынғы есептілік, Алматы қаласының «жасыл» облигацияларын/«жасыл» кредиттерін «жасыл» облигациялар принциптеріне, «жасыл» қарыздар принциптеріне және (немесе) «жасыл» құралдарға қойылатын талаптарға (верификация) сәйкестігі туралы қорытындылар Алматы қаласы әкімдігінің ресми интернет-ресурсында «Құжаттар» бөлімінде жарияланады:

«<https://www.gov.kz/memleke/entities/almaty/documents/1?lang=kk>». Аталған

ақпаратты ашу тәртібі осы Саясаттың 3-ші қосымшасында да белгіленеді.

Алматы қаласының әкімдігі жобалар тиімділігінің (өсерінің) сапалық көрсеткіштерін, мүмкін болған жағдайда, сандық көрсеткіштерін пайдалану мақсатында жұмыс істейді, олар 2-кестеге сипатталған, сондай-ақ сандық анықтау кезінде қолданылған негізгі методология мен/немесе қабылдауларды әкімдіктің ішкі құжаттарына сәйкес жариялауды көздейді.

Сондай-ақ, Алматы қаласының әкімдігі мүмкін болған жағдайда,

2024 жылдың маусымдылығы ықпал туралы есеп берудің үйлесімді құрылымында (Hamtonised Framework for Impact Reporting, June 2024)² ұсынылған әсер туралы есеп беру жөніндегі нұсқаулықтар мен шаблондарды ұстанатын болады.

2-кесте. Өсерді өлшеу

Қабылданатын категориялар	Потенциалды сандық тиімділік көрсеткіштері
Энергия тиімділігі	- Күтілетін энергия үнемдеу жылына (MВтч) - Парниктік газдар шығарындыларын азайту (тСО2Е)
Ластаудың алдын алу және оны бақылау	Кіші қатты бөлшектерді (PM 2.5) және/немесе басқа ластануларды азайту
Циркулярлық экономикаға бейімделген өнімдер, өндірістік технологиялар және процестер	Жобаға дейін және кейін алдын алынған, қайта өңделген, заңдастырылған немесе жойылған қалдықтардың жалпы қалдық көлемінен пайдалымды үлесі және/немесе абсолюттік көлемі тоннамен
Тірі табиғи ресурстар мен жерді экологиялық тұрақты басқару, биологиялық әртүрлілікті сақтау	Табиғи ландшафттар мен жасыл екпіндердің (соның ішінде ормандардың) аумағын сақтау / қорғау / ұлғайту (км²-мен және өсу пайызы түрінде)
Климаттың өзгеруіне бейімделу	- Тұрақты су және энергиямен жабдықтау жүйелеріне қолжетімділігі бар ұй шаруашылықтары / халық / кәсіпорындар санының артуы - Алдын алынған залал көлемі (теңге немесе АҚШ доллары) және басқа да көрсеткіштер
Жасыл ғимараттар	Нысандар саны
Су ресурстарын және ағынды суларды тұрақты басқару	- Су өңдеу, тасымалдау және тарату кезінде тікелей су шығындарын азайту: текше метрлермен. - Жыл сайын газартылған немесе алдын алынған ағынды сулардың көлемі (текше метрлермен) - Ластау және (немесе) газартылмаған ағынды сулардың төгілуін азайту: текше метрлермен
Экологиялық таза көлік	Парниктік газдардың шығарындыларын азайту (тСО2Е)
Жанарғылатын энергия	- Жалпы орнатылған қуаттылық (МВт). - Парниктік газдардың шығарындыларын азайту (тСО2Е)

² <https://www.impactool.org/assets/documents/Sustainable-finance/2024-updates/Handbook-Hamtonised-Framework-for-Impact-Reporting-June-2024.pdf>

4. Сыртқы шолу

Алматы қаласының әкімдігі «жасыл» қаржыландыру саласындағы саясатқа және «жасыл» облигациялар шығарудан немесе «жасыл» несиелер тартудан қаржыландыру жоспарланып отырған «жасыл» жобаларға екінші тараптың алдын ала эмиссиялық пікірін беру үшін сыртқы бағалау провайдерін анықтайды. Бұл бағалау «жасыл» облигациялар принциптеріне және «жасыл» несиелеу принциптеріне сәйкестігін тексереді.

Алматы қаласының әкімдігі «жасыл» қаржы құралдары («жасыл» облигациялар немесе тартылған «жасыл» несиелер) арқылы қаражат бөлінгеннен кейін бір жыл өткен соң, толық бөлуге дейін, жыл сайын сыртқы бағалау провайдерлері арқылы қаржының бөлінуі мен тиісті жобалардың әсері туралы мәліметтер қамтитын Алматы қаласы әкімдігінің жылдық есебін тексеруді қамтамасыз етеді.

Сыртқы бағалау нәтижелері және «жасыл» облигациялар/тартылған «жасыл» несиелер бойынша жылдық есептер Алматы қаласының әкімдігінің веб-сайтында жарияланатын болады.

Алматы қаласы әкімдігінің 20 24 жылғы 26 желтоқсан
№ 4/728 қаулысымен бекітілген
Алматы қаласының «жасыл» қаржыландыру саласындағы
саясатына
1 Қосымша

Алматы қаласының «жасыл» облигациялар орналастырудан және/немесе «жасыл» кредиттерді тартудан түскен қаражат есебінен қаржыландыруға ұсынылған жарамды «жасыл» жобалар тізімі

№	Жоба	Сипаттама	Қазақстан Республикасының «жасыл» жобалар таксономиясына сәйкес «жасыл» жобалар санаттары	Экологиялық әсер / экологиялық көрсеткіштерге қол жеткізу
1.	Жеңіл рельсті көліктің (ЛРТ) бірінші желісін салу	Жобаның мақсаты: Қала тұрғындарының жеке көлікті пайдаланбай қозғалу жағдайларын жақсарту, сондай-ақ қалалық қоғамдық көлік желісін күшейту және Алматы қаласындағы атмосфералық ауаның ластануын азайту. Жобаның сипаттамасы: • Ұзындығы: ~31 км; • Максималды рейс жиілігі: әр бағытқа 4 минут сайын.	Таза көлік «7.3.1 Қоғамдық көлік инфрақұрылымы» Мысалдар: қоғамдық автомобиль, теміржол, су және әуе көлігі және көлік инфрақұрылымы; жылдам автобустар тасымалдары жүйелері (BRT Systems); қоғамдық көлікке арналған оқшауланған жолақ; соңғы пункттегі қоғамдық көлікке арналған тұрақтар; аялдама пункттері, көліктік-логистикалық түйіндер және т.б. Шекті критерий: «қоғамдық көлік үшін – тікелей шығарындылар 50 грамм CO₂e / жолаушы – км»	Парниктік газдар шығарындыларын 1,9 миллион тоннаға азайту жобаның пайдалануға берілгеннен кейінгі 15 жыл ішінде күтіледі. Жоба «Жасыл» таксономияның критерийлеріне сай келеді: ЛРТ жылжымалы құрамының тікелей парниктік газдар шығарындылары нөлге жуық және 50 грамм CO₂e / жолаушы – км-ден аспайды.
2.	Райымбек даңғылындағы	Жобаның мақсаты: Райымбек даңғылында инфрақұрылымды	Таза көлік «7.3.1 Қоғамдық көлік	Консервативті бағалауларға сәйкес, сгер қоғамдық көлік тек дизельді және

жылдам автобус тасымалдау (BRT) желілерін салу	және қалалық ортаның тұрақтылығын жақсарту арқылы қала тұрғындары мен қонақтары үшін қоғамдық көлікті ыңғайлы әрі қолжетімді ету. BRT жүйесі жеке көліктер санын азайтуға ықпал етеді, бұл экологияның жақсаруына және қаладағы көлік кептелісінің қысқаруына септігін тигізеді. <i>Жобаның сипаттамасы:</i> Райымбек даңғылы қоғамдық көлікпен ең көп жүктелген магистральдардың бірі. Райымбек даңғылында қоғамдық көлікке арналған арнайы инфрақұрылымды 70%-дан 90%-ға дейін ұлғайтуды, даңғылдың бірыңғай профилін қалыптастыруды және қоғамдық көліктің тиімділігі мен ыңғайлылығын арттыру үшін қиылыстардағы қақтығыстарды азайтуды қарастыратын жылдам автобустар жүйесін (BRT) құру жоспарланған.	инфрақұрылым» Мысалдар: қоғамдық автомобиль, теміржол, су және әуе көлігі және көлік инфрақұрылымы; жылдам автобустар тасымалдары жүйелері (BRT Systems); қоғамдық көлікке арналған оқшауланған жолақ; соңғы пункттегі қоғамдық көлікке арналған тұрақтар; аялдама пункттері, көліктік-логистикалық түйіндер және т.б. Шекті критерий: «қоғамдық көлік үшін – тікелей шығарындылар 50 грамм CO_{2e} / жолаушы – км»	сығылған газбен жұмыс істейтін автобустардан тұра (электроавтобустарды есептегенде), жеке көліктерді 1 автобуспен (33 автокөлік) алмастырудың әсері жылына 222-226 тонна CO₂ тікелей шығарындыларын азайтуға мүмкіндік береді. Жоба «Жасыл» таксономия критерийлеріне сай келеді: консервативті бағалауларға сәйкес, автобустың орташа жүктемесі 36 адамды құрайды. Сығылған газбен жүретін автобустарда отынды жағудан тікелей CO₂ шығарындылары 1 жолаушы-км үшін шамамен 21-28 грамм CO₂ құрайды, ал дизельді автобустарда 1 жолаушы-км үшін 18-26 грамм CO₂ құрайды. Бұл «Жасыл» таксономияның шекті критерийінен аспайды: 1 жолаушы-км үшін 50 грамм CO_{2e} тікелей шығарындылары. Салыстырмалы түрде, Еуропалық қоршаған орта агенттігінің мәліметтері бойынша, 2020 жылы жана жеңіл автокөліктерден орташа шығарындылар километрге 122,4 грамм CO₂ құрады, яғни, орташа алғанда, бір жолаушы-км үшін 81,6 грамм CO₂ (жеке автокөліктердің өлемдік орташа жүктемесі – 1,5 жолаушы). Анықтама ретінде автобустардың орташа жүктемесі туралы: 2023 жылы Алматы қаласында қоғамдық көлік бағыттарындағы жылжымалы құрам 2 214 көліктен тұрды. Алматыдағы орташа тәуліктік жолаушылар ағыны 1 600 000 адамды құрағанын ескерсек, қоғамдық көліктің бір бірлігінің орташа тәуліктік жүктемесі 722,5 адамды құрайды. Алматы қаласында қоғамдық көлік қозғалысы 06:00-ден 23:00-ге дейін жұмыс істейді. Егер бір автобус тәулігіне 15-20 рет бағытқа шыкса, бір автобустың орташа жүктемесі 36-50 адамды құрайды.
---	---	--	---

3. BRT (жылдам автобус тасымалы) желісін Райымбек даңғылына дейін ұзарту жобасы	<i>Жобаның мақсаты:</i> Жолаушыларды жылдам автобуспен тасымалдауда халыққа (жолаушыларға) сапалы қызмет көрсетуді қамтамасыз ету және қаланың экологиясын жақсарту. Жоба қоғамдық көліктің өткізу қабілетін арттырып, жол жүру уақытын қысқартуға және қаланың орталығы мен Райымбек даңғылы арасындағы көліктік байланысты жақсартуға мүмкіндік береді. <i>Жобаның сипаттамасы:</i> Қоғамдық көлікке арналған инфрақұрылымды 70%-дан 90%-ға дейін ұлғайту, қоғамдық көлік қозғалысын жылдам әрі тиімді ету үшін Тимирязев көшесі бойымен Байтұрсынов көшесінен Райымбек даңғылына дейінгі Желтоқсан көшесі арқылы жалпы ұзындығы 4,6 км BRT жүйесін салу жоспарланған.	Таза көлік «7.3.1 Қоғамдық көлік инфрақұрылымы» Мысалдар: қоғамдық автомобиль, теміржол, су және әуе көлігі және көлік инфрақұрылымы; жылдам автобустар тасымалдары жүйелері (BRT Systems); қоғамдық көлікке арналған оқшауланған жолақ; соңғы пункттегі қоғамдық көлікке арналған тұрақтар; аялдама пункттері, көліктік-логистикалық түйіндер және т.б. Шекті критерий: «қоғамдық көлік үшін – тікелей шығарындылар 50 грамм CO_{2e} / жолаушы-км».	Әсерді есептеу бойынша анықтама «Сергео» жүйесінің операторларының 2023 жылғы деректері бойынша, Алматыда бір автобустың тәуліктік орташа жүрісі шамамен 200 км құрайды (яғни, жылына шамамен 73 мың км). Дизельді автобустар үшін бұл тікелей парниктік газдар шығарындыларының жылына бір автобусқа 46,6-дан 68 тоннаға дейін CO₂-ге аударылуын білдіреді. Сығылған газбен жүретін автобустар үшін бұл шамамен 54,6-дан 72,4 тоннаға дейін CO₂ тікелей шығарындылары болуы мүмкін. Жеке автокөліктен жылдық тікелей шығарындылар орта есеппен, осындай жапқылықта (73 мың км) 8,9 тонна CO₂ құрайды, ал 33 жеңіл автокөліктен жылына 294,8 тонна CO₂ шығарындылары шығады. Осылайша, дизельді немесе газбен жүретін 1 автобустың 33 жеңіл автокөлікті алмастыруы CO₂ тікелей шығарындыларын жылына 222-226 тоннаға азайтуға ықпал етеді. Әсері «Райымбек даңғылындағы BRT құрылысы» жобасына ұқсас, жоғарыдағы сипаттаманы қараңыз.
--	--	---	--

	Электроавтобустарды сатып алу	Жобаның мақсаты: Қоғамдық көліктің қоршаған ортаға әсерін азайту Жобаның сипаттамасы: Алматы қаласының қоғамдық көлігін жаңарту және экологиялық таза ету, яғни, дизель және газбен жүретін автобустарды электр автобустарымен алмастыру арқылы көліктің қоршаған ортаға теріс әсерін төмендету.	Таза көлік «7.3.1 Қоғамдық көлік инфрақұрылымы» Мысалдар: қоғамдық автомобиль, теміржол, су және әуе көлігі және көлік инфрақұрылымы; жылдам автобустар тасымалдары жүйелері (BRT Systems); қоғамдық көлікке арналған оқшауланған жолақ; соңғы пункттегі қоғамдық көлікке арналған тұрақтар; аялдама пункттері, көліктік-логистикалық түйіндер және т.б. Шекті критерий: «қоғамдық көлік үшін – тікелей шығарындылар 50 грамм CO₂e / жолаушы-км».	Консервативті бағалауларға сәйкес, 1 дизельді автобусты 1 электр автобустарымен алмастыру жылына бір автобуска 46,6-дан 68 тоннаға дейін CO₂ парниктік газдарының тікелей шығарындыларын болдырмауға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, 1 электр автобусының 33 жеке көлікті алмастыруы жылына 294,8 тонна CO₂ тікелей шығарындыларын болдырмауға ықпал етеді. Жоба «Жасыл» таксономияның критерийлеріне сәйкес келеді: электробустардан парниктік газдардың тікелей шығарындылары нөлге жуық және 1 жолаушы-км үшін 50 грамм CO₂e аспайды. Әсерді есептеу бойынша анықтама: «Серге» жүйесінің операторларының 2023 жылғы деректері бойынша, Алматыда бір автобустың орташа тәуліктік жүрісі 200 км-ден сәл асады (яғни, жылына шамамен 73 мың км). Дизельді автобустар үшін бұл жылына бір автобуска 46,6-дан 68 тоннаға дейін CO₂ парниктік газдарының тікелей шығарындыларына аударылады. Тіпті, бір дизельді автобусты электробуска алмастыру жылына бір автобуска 46,6-дан 68 тоннаға дейін парниктік газдардың тікелей шығарындыларын болдырмауға мүмкіндік береді. Жеке автокөліктен жылдық тікелей шығарындылар орта есеппен (осы қапшықтыққа – 73 мың км) 8,9 тонна CO₂ құрайды, ал 33 жеңіл автокөліктен жылына 294,8 тонна CO₂ шығарындылары шығады. Осылайша, 1 электробустың 33 жеңіл автокөлікті алмастыруы жылына 294,8 тонна CO₂ тікелей шығарындыларын болдырмауға ықпал етеді. Жоба «Жасыл» таксономияға сәйкес
5.	Троллейбустарға	Жобаның мақсаты:	Таза көлік «7.3.1 Қоғамдық көлік	

	арналған тартқыш станцияларын жаңғырту	Экологиялық таза троллейбустық көлік инфрақұрылымын дамыту, қалалық жолаушылар көлігі жүйесінің тұрақтылығы мен тиімділігін арттыру. Жобаның сипаттамасы: Техникалық тұрғыдан ескірген және жаңартуды қажет ететін 10 тартқыш станцияны жаңғырту жоспарланған. Станциялар үшін түпнұсқа қосалқы бөлшектердің көпшілігі енді өндірілмейді.	инфрақұрылымы» Мысалдар: қоғамдық автомобиль, теміржол, су және әуе көлігі және көлік инфрақұрылымы; жылдам автобустар тасымалдары жүйелері (BRT Systems); қоғамдық көлікке арналған оқшауланған жолақ; соңғы пункттегі қоғамдық көлікке арналған тұрақтар; аялдама пункттері, көліктік-логистикалық түйіндер және т.б. Шекті критерий: «қоғамдық көлік үшін – тікелей шығарындылар 50 грамм CO₂e / жолаушы-км».	қоғамдық көлік инфрақұрылымы критерийлеріне жауап береді. Жанама әсер: Егер ескірген қосалқы станциялардың арқасында троллейбустар пайдаланудан шығып, жеке көліктермен ауыстырылса, бұл CO₂ шығарындыларының көбеюіне әкеледі. Алматыда 1 троллейбустың жылдық орташа жүрісі 68 мың км құрайтынын ескерсек, троллейбустарды жеке автокөліктермен алмастыру CO₂ тікелей шығарындыларын ұлғайтуға әсер етуі мүмкін 1 троллейбусты ауыстырудан жылына 274 тоннаға немесе пайдаланылатын 154 троллейбусты ауыстырудан жылына 42,2 мың тонна CO₂. Нәтижесінде жоба төмен көміртекті қоғамдық көліктің үздіксіз жұмысын қамтамасыз етуге және CO₂ шығарындыларының өсуін болдырмауға ықпал етеді.
6.	Жапек Батыр кентіндегі канализациялық тазарту құрылыстарын (КТК) жаңғырту	Жобаның мақсаты: Тұрмыстық және өндірістік ағынды суларды су қоймаларына жібермес бұрын олардың құрамындағы ластаушы заттарды азайту, шөгінділерді өңдеу қондырғыларында иісті жою, апатты ағынды каналға жақын орналасқан тұрғын аудандар үшін қауіптің алдын алу және басқа да экологиялық және санитарлық мәселелерді шешу. Жобаның сипаттамасы: Өндірістік қуаты тәулігіне 640 мың м³ болатын тазарту құрылыстары Алматы	Суды, қалдықтарды орнықты пайдалану «5.2.6 Сарқынды суларды тазарту қондырғысы» Мысалдар: «ағынды суларды жинау, сақтау, тазарту және шығару желілері; ағынды суларды тазарту зауыттары; шламды тазарту құрылыстары; ауыз суды тазартуға арналған жабдықтар; тұщыландыру қондырғылары; көң мен көң сұйықтығын тазартуға арналған құрылыстар».	Жеткіліксіз тазартылған ағынды суларды тастауға жол бермеу: Қайта құрудан кейін КТК-да тазартылатын ағынды сулардың болжамды жылдық көлемі шамамен 150 млн текше метрді құрайды (2022 және 2023 жылдардағы деректер бойынша, жылдық тазартылған ағынды сулар көлемі сәйкесінше 153 және 148 млн текше метр болған). Жоба «Жасыл» таксономияның критерийлеріне сәйкес келеді: Тазарту құрылыстарын

		облысы, Іле ауданының Жапек Батыр кентінде, қаладан 15 км қашықтықта орналасқан. Жоба жүзеге асқаннан кейін ағынды суларды тазарту бірнеше кезеңде жүргізіліп, судың тазалық деңгейі 95-99%-ға дейін жеткізіледі. Тазартылған су «Сорбұлақ» ағынды су қоймасына жіберіліп, ауыл шаруашылығында суаруға пайдаланылады. КОС-ты қайта құруға арналған кешенді жоба 7 қосалқы жобадан тұрады: 1) Ағынды суларды механикалық тазарту цехының толық қайта құруы – ағынды суларды алғашқы тазартудан өткізетін цехты жаңарту. 2) Шаруашылық-тұрмыстық және өндірістік ағындарды тазартуға арналған канализациялық тазарту құрылыстарын салу және қайта құру – ағынды суларды оттегімен байытып, кейіннен зарарсыздандыру арқылы тазарту. 3) Ұзындығы 36 км болатын 3 жіпті лай құбырлары цехының толық қайта құруы – шөгінділерді тасымалдауға арналған құбыр жүйесін жаңарту. 4) Сорбұлақ шығару арнасының толық қайта құруы – Сорбұлақ су қоймасына ағынды суларды қауіпсіз тасымалдау үшін арнаны жаңарту. 5) Каскелеңдік диокеттің толық қайта құруы (5 жіп) – су арналарын басқаруға арналған диокеттің толық жаңартылуы. 6) Алматы қаласының канализациялық тазарту құрылыстарын тазарту технологиялық схемасын жаңғырту – Алматы қаласындағы тазарту	Шекті критерий: Атмосфера мен суға ластаушы заттар шығарындылары анаэробты қалдықтарды өңдеуге арналған НДТ (BAT-AELs немесе шекті мәндер) бойынша НДТ (BREF) анықтамалығында көрсетілген шығарындылар деңгейінің шектерінде болуы тиіс (қолданылатын болса).	реконструкциялау нәтижесінде атмосфера мен суға ластаушы заттардың шығарындылары белгіленген нормалар шегінде болады.
--	--	---	---	--

		қондырғыларының шөгінділерін өңдеу құрылыстарын салу. 7) Алматы қаласының канализациялық тазарту құрылыстарының апатты шығару арнасын жаңғырту – апатты жағдайда қолданылатын арналарды жаңарту.		
7.	Сығылған табиғи газбен (CNG) жүретін автобустарға арналған 2 автопаркті салу	Жобаның мақсаты: Автобустарды қызмет көрсетуді жақсарту және шығындарды азайта отырып, олардың пайдалану мерзімін арттыру. Жобаның сипаттамасы: Ақан Сері көшесі мен «Шығыс қақпасы» полиорталығында әрқайсысында 150 сығылған газбен жүретін автобус және 50 электр автобусы үшін екі автопарк салу жоспарлануда. Бұл автопарктерде жуу станциялары мен өндірістік цехтар қарастырылған (жалпы 400 автобуска арналған).	Таза көлік «7.3.1 Қоғамдық көлік инфрақұрылымы» Мысалдар: қоғамдық автомобиль, теміржол, су және әуе көлігі және көлік инфрақұрылымы; жылдам автобустар тасымалдары жүйелері (BRT Systems); қоғамдық көлікке арналған оқшауланған жолақ; соңғы пункттегі қоғамдық көлікке арналған тұрақтар; аялдама пункттері, көліктік-логистикалық түйіндер және т.б. Шекті критерий: «қоғамдық көлік үшін – тікелей шығарындылар 50 грамм CO_{2e} / жолаушы-км».	Жоба (автобустарға арналған автопарктер) «Жасыл» таксономияға сәйкес қоғамдық көлік инфрақұрылымы критерийлеріне жауап береді. Гипотетикалық алмастырудың жанама таза әсері құрылған автопарктерді ескере отырып, 100 электроавтобуска арналған 400 дәстүрлі дизельді автобус және сығылған газбен жүретін 300 автобус, онсыз мұндай автобустарды пайдалану мүмкін емес: ІІГ-ның алдын алған тікелей шығарындылары жылына 3,35-4,4 мың тонна CO₂ құрайды. Консервативті бағалау бойынша, автобустың орташа толымдылығы 36 адамды құрайтынын ескере отырып, сығылған газбен жүретін автобустарда жанармай жағудан CO₂/жолаушы-км тікелей шығарындылары 1 жолаушы-км-ге 21-28 грамм CO₂ құрайды, электр автобустарынан парниктік газдардың тікелей шығарындылары нөлге жақын, яғни «жасыл» таксономияның шекті критерийінен аспайды: тікелей шығарындылар 50 грамм CO_{2e} / жолаушы-км.
8.	Herizri питомниктерді құру	Жобаның мақсаты: Қоршаған ортаның сапасын жақсарту	Ормандарды орнықты басқару және биоәртүрлілік пен	Алматының жасыл қорын 5-7 жыл ішінде 23 гектарға ұлғайту.

	және Алматының жасыл қорын ұлғайту. Жобаның сипаттамасы: Бостандық ауданында (Президент саябағынан 5 және 7 км қашықтықта) тұрақты орман питомнигін салу жоспарлануда, ол екі учаскеден тұрады: 14,26 га және 15,1583 га (жалпы 30 га). Бұл аумақта қала қажеттілігі үшін шаруашылықта маңызды ағаш және бұта түрлерінің көшеттері өсірілетін болады. Екі питомниктегі көшеттердің жалпы саны 45,9 мың бірлікті құрайды: • Жапырақты ағаштар – 17,4 мың бірлік • Қылқан жапырақты ағаштар – 15,6 мың бірлік • Бұталар – 12,9 мың бірлік Аталған жобаны іске асырудың негізі – Қазақстан Республикасының Президентінің 2020 жылғы халыққа Жолдауында орман қорында 5 жыл ішінде 2 миллиард ағаш және елді мекендерде 15 миллион ағаш отырғызу жөніндегі тапсырмасы. Жобаның қоршаған ортаға әсерін бағалау (ҚОӘБ) нәтижелері: 2021 жылғы 13 шілдедегі ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің №246 бұйрығымен бекітілген «Қоршаған ортаға теріс әсер ететін объектінің санатын анықтау жөніндегі нұсқаулыққа» сәйкес құрылыс жұмыстары III санатқа жатады (7-тармақ: «объектте қалдықтарды жинақтау: қауіпсіз қалдықтар үшін жылына 10-нан	экожүйелерді сақтау 6.2.1 Ағаш егу және орманды қалпына келтіру Мысалдар: «елді мекендер айналасында жасыл аймақтар құру» Шекті критерий: «Шектеу жоқ»	45 000-ға дейін ағаш отырғызылады (ағаштардың табиғи өсуі мен шығынын ескере отырып, кемінде 33 000 ағаш қалады). Жоба «Жасыл» таксономияның критерийлеріне сәйкес келеді – шектеусіз.
--	--	--	--

	100 000 тоннаға дейін, қауіпті қалдықтар үшін жылына 1-ден 5000 тоннаға дейін», 12-тармақ). ҚР Экологиялық кодексінің 39-бабының 4-тармағына және ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің 2021 жылғы 10 наурыздағы №63 бұйрығының 6-тармағына сәйкес «қоршаған ортаға эмиссиялардың нормативтері III және IV санаттағы объектілерге, сондай-ақ ластанушы заттардың қозғалмалы шығарындылары көздеріне белгіленбейді». Алайда, орман питомниктерін пайдалану ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің 2021 жылғы 13 шілдедегі №246 бұйрығымен бекітілген «Қоршаған ортаға теріс әсер ететін объектінің санатын анықтау жөніндегі нұсқаулыққа» сәйкес IV санатқа жатады. Жоспарланған қызмет түрлері қоршаған ортаға әсерін бағалау және ықпалдарды скринингтік бағалау рәсімдерін міндетті түрде өткізуге жататын қызмет түрлерінің тізіміне кірмейді.		
--	--	--	--

9. «Райымбек батыр» хабының құрылысы	Жобаның мақсаты: Қала тұрғындары үшін көлікке қолжетімділікті жақсарту, оларға қаланың әртүрлі аудандарына қоғамдық көліктермен жылдам және ыңғайлы жетуге мүмкіндік беру, жеке көлікпен жүру қажеттілігін азайту, бұл қоршаған ортаға теріс әсерді азайтуға ықпал етеді. Жобаның сипаттамасы: «Райымбек батыр» хабы (көлік-транспланттау торабы) азаматтардың қауіпсіз және жайлы транспланттауын және қоғамдық көліктің әртүрлі түрлерін: қалалық автобустарды, троллейбустарды, қала маңындағы автобустарды байланыстыруды қамтамасыз етуге арналған көлік инфрақұрылымын қоса алғанда, объектілер кешені болып табылады. «Райымбек батыр» хабы Райымбек даңғылы, Алматы-2 теміржол вокзалының шығысы және «Райымбек батыр» метро станциясының батысы бойынша BRT жоспарланған желісінің жанында жаяу жүргіншілерге қол жетімділік аймағында орналасады, бұл көлік байланыстары кеңейтуге ықпал етеді. Сондай-ақ хабтың жанында жоспарланған маршрут шеңберінде жылдам жеңіл рельсті көліктің (ЖРТ) аялдмасының орналасуы болжанады. «Райымбек батыр» хабының инфрақұрылымы автобустар мен троллейбустарға арналған жолаушыларды	Таза көлік «7.3.1 Қоғамдық көлік инфрақұрылымы» Мысалдар: қоғамдық автомобиль, теміржол, су және әуе көлігі және көлік инфрақұрылымы; жылдам автобустар тасымалдары жүйелері (BRT Systems); қоғамдық көлікке арналған оқшауланған жолақ; соңғы пункттегі қоғамдық көлікке арналған тұрақтар; аялдама пункттері, көліктік-логистикалық түйіндер және т.б. Шекті критерий: «қоғамдық көлік үшін – тікелей шығарындылар 50 грамм CO_{2e} / жолаушы-км».	Жоба «Жасыл» таксономияға сәйкес қоғамдық көлік инфрақұрылымы критерийлеріне жауап береді: қоғамдық көлік үшін – тікелей шығарындылар 50 грамм CO_{2e} / жолаушы-км Консервативті бағалаулар бойынша, ыңғайлы көлік және Трансфер торабының арқасында азаматтар жеке көліктердің орнына қоғамдық көлікті пайдалануды таңдайды: 1) дизель отынымен және жеке көліктің сығымдалған газымен 1 автобуспен алмастыру (33 автомобиль) жылына 222-226 тонна CO₂ тікелей шығарындыларының алдын алу әсерін береді («Райымбек даңғылындағы BRT құрылысы» жобасын қараңыз). 2) дизельді отынмен жүретін 1 автобусты 1 электроавтобуска гипотетикалық ауыстыру 1 автобустан жылына 46,6 тоннадан 68 тоннаға дейін CO₂ ІІІ тікелей шығарындыларының алдын алуға аударылады, 1 электроавтобусты жеке көлікпен (33 автомобиль) алмастыру жылына 294,8 т CO₂ көлемінде тікелей шығарындылардың алдын алу әсерін береді («электр автобустарын сатып алу» жобасының әсерін қараңыз). 3) жеке автокөліктерді троллейбуспен алмастыру 1 троллейбустан жылына 274 тонна CO₂ тікелей шығарындыларының алдын алу әсерін береді («троллейбустарға арналған
--------------------------------------	---	--	--

	отырғызу және түсіру аймақтарын, автобустарға арналған тұрақты, электр автобустарына арналған электр зарядтау станцияларын, жеңіл автомобильдерге арналған электр зарядтау станцияларын және т. б. көздейді.		тартқыш қосалқы станцияларды жаңғырту» жобасы бойынша әсерді қараңыз).
10. Алматы қаласындағы метрополитеннің бірінші желісінің үшінші кезеңін Қалқаман станциясынан Барлық базарына дейін салу	Жобаның мақсаты: Қаланың көлік жүйесіне түсетін жүктемені азайту, метрополитенмен жолаушылар тасымалының және жалпы қоғамдық көліктің көлемін ұлғайту, көлік байланыстарын кеңейту, тиісті инфрақұрылымды дамыту және қаланың Наурызбай ауданында инфрақұрылымды одан әрі дамытуға жағдай жасау. Жобаның сипаттамасы: Алматы қаласының метрополитенінің бірінші желісінің үшінші кезеңі Қалқаман станциясынан Барлық базарына дейін созылады және қазіргі бірінші желінің жалғасы болып табылады, ол №3 станцияда аяқталады. Метрополитен желісінің ұзындығы 5312 м болатын таяз салынатын трассасы үш станциямен жабдықталады, олар ашық піңжырда салынады. Алатау даңғылының	Таза көлік «7.3.1 Қоғамдық көлік инфрақұрылымы» Мысалдар: қоғамдық автомобиль, теміржол, су және әуе көлігі және көлік инфрақұрылымы; жылдам автобустар тасымалдары жүйелері (BRT Systems); қоғамдық көлікке арналған оқшауланған жолақ; соңғы пункттегі қоғамдық көлікке арналған тұрақтар; аялдама пункттері, көліктік-логистикалық түйіндер және т.б. Шекті критерий: «қоғамдық көлік үшін – тікелей шығарындылар 50 грамм CO_{2e} / жолаушы-км».	4) жеке көлікті қоғамдық көлікпен (метромен) алмастыру жылына 29,25 млн тонна CO_{2e} тікелей шығарындыларының алдын алу әсерін береді («Қалқаман» станциясынан «Барлық» базарына дейін Алматы қаласы метрополитенінің бірінші желісінің үшінші кезеңін салу» жобасын қараңыз). Жоба (метро желісін салу) «Жасыл» таксономияға сәйкес қоғамдық көлік инфрақұрылымы критерийлеріне жауап береді. Жанамалы әсер: Қоғамдық көлікті (метро) жеке көліктердің орнына пайдалану парниктік газдардың 29,25 миллион тонна CO_{2e} тікелей шығарындыларының алдын алу әсерін береді⁴. Жоба «Жасыл» таксономияның критерийлеріне сәйкес келеді: метроның жылжымалы құрамынан парниктік газдардың тікелей шығарындылары нөлге жуық (жолаушы-км үшін 4 г CO_{2e} аспайды) және шекті 50 грамм CO_{2e} / жолаушы-км критерийінен аспайды.

⁴ 2027 жылға қарай Алматы қаласындағы метрополитеннің бірінші желісінің үшінші кезеңін салу жобасының аяқталуымен ескере отырып, метроның жылдық болжамды жолаушылар ағынын (шамамен 31 млн адам) және Алматы қаласындағы метрополитеннің бірінші желісінің үшінші кезеңін салу жобасының аяқталуымен ескере отырып, жеңіл көлікті метро теміржол көлігімен ауыстыру шамамен 29 млн тонна CO_{2e} тікелей шығарындыларының алдын алуға мүмкіндік береді

		Жоба үш батыс бағыттағы метро учаскесін және үш станцияның құрылысын қамтиды: • №1 Станция – Алатау даңғылының бойында, Абай даңғылынан солтүстікке қарай; • №2 Станция – Алатау даңғылының бойында, Төле би көшесінің болашақ кеңейтілетін бөлігінің қиылысында; • №3 Станция – Барық базарының аумағында. 2027 жылы Қалқаман станциясын қоса алғанда, метрополитеннің тәуліктік жолаушылар ағыны 110 мың адамды құрайды деп күтілуде. Алматы метрополитенінің жүйесі қолданыстағы кәсіпорын болғандықтан, Hyundai Rotem компаниясының 50 жылдан астам жұмыс тәжірибесі бар электр пойыздары әрі қарай қолданылады. <i>Анықтама үшін: Алматы қаласындағы КГП «Метрополитен» электродепосында 15 электр пойызы бар. 2011 жылы 7 электр пойызы, ал 2021 жылы 8 электр пойызы алынған. Әрбір құрамда 4 вагон бар. 4 вагондық құрамның сыйымдылығы 940 жолаушыны құрайды.</i> Қорытынды (2023 жылғы 27 қаңтардағы) бойынша жоспарланған қызметтің қоршаған ортаға ықтимал әсері: Жоспарланған қызмет қоршаған ортаның жағдайына орташа деңгейде әсер етеді, егер экологиялық талаптар мен қоршаған ортаны қорғау шаралары сақталса. Жүргізілетін		
--	--	--	--	--

		жұмыстар қоршаған ортаға жерілікті және әлсіз әсер етеді, бұл әсерлер тек құрылыс - монтаж жұмыстарының кезеңімен шектеледі. Жұмыстар аяқталғаннан кейін осы аумақта экологиялық тепе-теңдіктің толық қалпына келуі күтіледі.		
--	--	--	--	--

«Жасыл» облигациялар және/немесе «жасыл» несиелер арқылы тартылған қаражат есебінен қаржыландыруға және/немесе қайта қаржыландыруға жатпайтын жобалардың тізімі

- 1) Қазақстан Республикасының заңнамасы мен нормативтік талаптарына немесе халықаралық конвенциялар мен келісімдерге сәйкес заңсыз деп танылған кез келген тауарларды өндіру немесе сату, не кез келген қызмет түрлерін жүзеге асыру, сондай-ақ халықаралық айналымнан шығарылуға немесе тыйым салынуға жататын тауарлар мен қызметтер.
- 2) Қазба отын өндіруді және онымен байланысты объектілерді, оның ішінде қазба отындарды тасымалдауға арналған нысандарды қамтитын жобалар.
- 3) Энергетикалық көмір өндіру немесе көмірмен жұмыс істейтін қондырғылар арқылы электр энергиясын өндіру.
- 4) Мұнайға геологиялық барлау және іздеу жұмыстарын жүргізу.
- 5) Мұнай кен орындарын игеру жобалары, сирек және ерекше жағдайларды қоспағанда, жобаға бөлінген қаражат тек парниктік газдар шығарыныларын азайтуға немесе бар кен орындарда газды факелмен жағуды қысқартуға бағытталса.
- 6) Тұтыну мақсатындағы бір реттік пластикалық бұйымдар өндірісімен байланысты жобалар (медициналық мақсаттағы бұйымдарды қоспағанда).
- 7) Үйректер мен қаздарды мәжбүрлі түрде тамақтандырумен байланысты қызмет.
- 8) Негізгі мақсаты тері өндіру болып табылатын жануарларды өсіру немесе тері өндірісіне байланысты кез келген қызмет.
- 9) Асбест талшықтарын өндіру, сату және пайдалану, сондай-ақ бұл талшықтарды мақсатты түрде қосқан бұйымдар мен қоспаларды өндіру.
- 10) Сынап пен сынап қосылыстарын экспорттау, сондай-ақ құрамында сынап бар өнімдерді өндіру, экспорттау және импорттау.
- 11) Ұзындығы 2,5 км-ден асатын теңіздігі дрейфтік аулармен балық аулау.
- 12) Қазақстан Республикасының заңнамасымен немесе биосферділікті немесе мәдени мұраны қорғауға арналған халықаралық конвенциялармен тыйым салынған қызмет.

Алматы қаласының «жасыл» облигациялар және/немесе «жасыл» несиелер арқылы тартылған қаражатты пайдалану туралы есепті дайындау, келісу және бекіту тәртібі мен құрамы туралы Ереже, сондай-ақ Алматы қаласының «жасыл» облигациялар/«жасыл» несиелер туралы акпаратты жария ету

1. Алматы қаласының «жасыл» облигациялар және/немесе «жасыл» несиелер арқылы тартылған қаражатты пайдалану туралы есеп «жасыл» облигациялар және/немесе «жасыл» несиелердің айналымын қамтамасыз ету мақсатында және «Жасыл облигациялар қағидалары» мен «Жасыл несиелер қағидаларына» сәйкес жасалыды.
2. Алматы қаласының «Жасыл» облигациялар шығарылғаннан және/немесе «жасыл» несиелер тартылғаннан кейін, «жасыл» облигациялар және/немесе «жасыл» несиелерден тартылған қаражатты пайдалану тұрақты түрде бақылауда болып және толық өтелгенге дейін жыл сайын жария етіліп отырады.
3. Есеп екі типтегі есептілікті қамтиды:
 - «Жасыл» облигациялар және/немесе «жасыл» несиелерден тартылған қаражатты бөлу туралы акпарат;
 - Жобалардың/шаралардың күнісіні және/немесе нақты экологиялық көрсеткіштерге (экологиялық әсерлерге) қол жеткізу туралы акпаратты қамтитын әсер туралы есеп. Әсер туралы есеп тиісті акпарат түскен сайын жыл сайынғы есептерге біртіндеп енгізіледі, ал облигациялар/несиелер өтелген күнге дейін әрбір шара/жоба бойынша толық есеп беріледі.
4. Алматы қаласының «жасыл» облигациялар және/немесе «жасыл» несиелер арқылы тартылған қаражатты пайдалану туралы есеп Басқарушы комитетпен есепті кезеңнен кейінгі алты айдан кешіктірмей бекітіледі.
5. Алматы қаласының «жасыл» облигациялар және/немесе «жасыл» несиелер арқылы тартылған қаражатты пайдалану туралы есебіне келесі акпарат кіреді:
 - 5.1. Алматы қаласының «жасыл» қаржыландыру саясаты шеңберінде жүзеге асырылатын жобалардың атаулары (бұдан әрі — жобалар), жобалардың қысқаша сипаттамасы, оның ішінде жобалардың мақсаттары мен іске асыру бағыттары, іске асыру кезеңдері (болған жағдайда), жобаларды жүзеге асырудың басталу және аяқталу мерзімдері.

5.2. Жобаларды қаржыландыру көлемі, оның ішінде Алматы қаласының «жасыл» облигациялар / «жасыл» несиелерді орналастыру арқылы тартылған қаражаттың эквиваленті және басқа қаржыландыру көздері есебінен. Есепте қаржыландыру/қайта қаржыландыру көлемдерінің қатынасы туралы ақпарат (қолданылса) да көрсетіледі.

5.3. Алматы қаласының «жасыл» облигациялар / «жасыл» несиелерді шығару нәтижесінде тартылған қаражатты итеру туралы ақпарат, инвестициялау бағыттарын (жобалар бойынша бөлу) қоса алғанда, есепті кезеңдегі ақпаратты қамтиды.

5.4. Уақытша бөлінбеген қаражат және жобаларды жүзеге асыруға пайдаланылмаған қаражат қалыңығын басқару туралы мәліметтер (бар болған жағдайда).

5.5. Әсер туралы есеп, яғни жобаларды жүзеге асыру барысында қол жеткізілген сапалық және сандық көрсеткіштер туралы мәліметтер, оның ішінде:

– экологиялық әсерге қол жеткізу бойынша мақсатты, аралық (болған жағдайда) және нақты көрсеткіштер туралы;

– жобалардың экологиялық әсерінің сапалық және сандық көрсеткіштеріне қол жеткізу туралы;

– жобаларды жүзеге асыру нәтижесінде экологиялық әсерге қол жеткізуге кедергі келтіретін ықтимал жағымсыз факторлар туындау қаупін анықтау және мұндай тәуекелдерді басқару стратегиясы туралы (бар болса);

– жобаларды іске асыру кезінде тұрақты (соның ішінде «жасыл») даму жобаларының экологиялық әсеріне қол жеткізуге кедергі келтіретін жағымсыз факторлар туралы, сондай-ақ оларды азайту немесе өтеу шаралары туралы мәліметтер (болған жағдайда);

– экологиялық әсерді анықтау кезінде қолданылатын әдістеме және/немесе болжамдар туралы.

5.6. Жобаларды жүзеге асыруды және Алматы қаласының «жасыл» облигациялар / «жасыл» несиелерін орналастыру арқылы тартылған қаражаттың толық көлемде нақты пайдаланылғанын растайтын мәліметтер.

5.7. Есепті кезеңнің аяқталу күніне сәйкес жобалардың жай-күйі туралы мәліметтер.

6. Алматы қаласының сапалық басқармалары, осы Ереженің 3-тармағына сәйкес есепті Жобалық кеңсеге ұсынады.

7. Осы Ереженің 6-тармағына сәйкес алынған есептердің негізінде жобалау кеңсесі жиынтық есептің жобасын дайындауды жүзеге асырады және оны белгіленген тәртіппен Алматы қаласы Экономика басқармасына, Алматы қаласы Қаржы басқармасына, Алматы қаласы Экология және қоршаған орта басқармасына, Алматы қаласының сапалық басқармаларына құзыреті бойынша

келісуге жібереді.

8. Пікірлер мен ұсыныстарды ескере отырып, Алматы қаласының сапалық басқармалары есеп жобасын жетілдіреді. Жобалық кеңсе жетілдірілген есепті Басқарушы комитеттің қаруына және бекітуіне шығарады.

9. Жобалық кеңсе жыл сайын Алматы қаласының «жасыл» облигациялар / «жасыл» несиелерден тартылған қаражатты пайдалану туралы есептің / әсер туралы есептің «Жасыл облигациялар қағидаларына», «Жасыл несиелер қағидаларына», Алматы қаласының «жасыл» қаржыландыру саясатына және Қазақстан Республикасының «жасыл» жобалар таксономиясына сәйкестігі туралы тәуелсіз қорытындысын алады.

10. Алматы қаласының «жасыл» облигациялар / «жасыл» несиелері туралы кеңсесі ақпарат көпшілікке жариялануға жатады:

10.1. Алматы қаласының «жасыл» қаржыландыру саясаты, соның ішінде Алматы қаласының «жасыл» қаржыландыру саясатына енгізілген өзгерістер;

10.2. Алматы қаласының «жасыл» облигациялар / «жасыл» несиелерінің «Жасыл облигациялар қағидаларына» және «Жасыл несиелер қағидаларына» сәйкестігі туралы тәуелсіз қорытынды;

10.3. Алматы қаласының «жасыл» облигациялар / «жасыл» несиелерді орналастыру арқылы тартылған қаражатты пайдалану туралы есеп.

11. Алматы қаласының «жасыл» облигациялар / «жасыл» несиелері туралы ақпаратты жариялау Жобалық кеңсе арқылы осы Ереженің 10-тармағында көрсетілген құжаттар бекітілгеннен кейін 5 жұмыс күнінен көпкірмей қағтамасыз етіледі.

Приложение
к постановлению акимата города Алматы
от «26» декабря 2024 года № 4/1728

ПОЛИТИКА В ОБЛАСТИ «ЗЕЛЁНОГО» ФИНАНСИРОВАНИЯ
ГОРОДА АЛМАТЫ

Содержание

ВВЕДЕНИЕ	4
1. Область применения	6
2. Термины и определения	7
3. Реализация Политики «Зеленого» финансирования города Алматы	8
3.1. Использование средств	9
3.2. Процесс оценки и отбора проектов	17
3.3. Управление средствами	20
3.4. Ответность	22
4. Внешний обзор	24
Приложение 1	25
Приложение 2	38
Приложение 3	39

ВВЕДЕНИЕ

Алматы – это крупнейший город Казахстана, который является важным экономическим и культурным центром страны. Город постоянно растет и развивается, привлекая людей своими социально-экономическими преимуществами.

За последние 10 лет численность населения города Алматы увеличилась на 578 тыс. человек, на 1 ноября 2024 года в городе проживает 2,3 млн человек. Объем произведенного валового регионального продукта (ВРП) за 2023 год составил 24,9 трлн тенге, а доля Алматы в ВВП республики достигла самого высокого показателя среди регионов – 20,8%¹.

Город Алматы активно работает над достижением устойчивого развития, руководствуясь Целями устойчивого развития Организации Объединенных Наций (*далее – ЦУР ООН*). Город стремится интегрировать экологические и социальные аспекты в свои стратегии развития, чтобы создать условия для благополучия нынешних и будущих поколений.

В 2022 году город Алматы стал региональным городом-хабом по продвижению ЦУР ООН в Центральной Азии и Афганистане. Новый статус усиливает возможности Алматы для привлечения инвестиций и передовых технологий, создания международного центра компетенций по реализации глобальных задач ЦУР ООН.

В сентябре 2022 года маслхатом города Алматы принят «Программа развития города Алматы до 2025 года и среднесрочные перспективы до 2030 года» (*далее – Программа развития*), которая задает вектор для формирования гармоничного метополиса, привлекательного и комфортного места для жизни, работы, досуга горожан и гостей города. В рамках подготовки Программы развития были тщательно изучены основные вызовы, предложения горожан, данные исследований, а также международный опыт по устойчивому развитию. Принятый новый «Генеральный план развития города Алматы до 2040 года» также согласуется с приоритетами Программы развития.

Программа развития состоит из 7 направлений, каждое из которых взаимосвязано с одной или несколькими Целями устойчивого развития ООН.

Направления Программы развития города Алматы:

- I. Комфортная городская среда;
- II. Устойчивый экономический рост;
- III. Управляемая урбанизация;
- IV. Социальная устойчивость и стабильность;
- V. Зеленый Алматы;
- VI. Смарт сити;
- VII. Безопасный город.

На базе АО «Центр развития города Алматы» и ТОО «НИИ «Алматыгеплан» создан Проектный офис акимата г. Алматы по реализации проектов в рамках Программы развития. По принципу матричной структуры были сформированы Группы реализации базовых направлений из работников акимата города Алматы и подведомственных и иных организаций акимата города Алматы.

Также Алматы стал первым городом в Казахстане и в регионе Центральной Азии, который подготовил и представил Добровольный местный обзор по достижению 5 из 17 ЦУР ООН, которые относятся к городам:

Цель 3. Обеспечение здорового образа жизни и содействие благополучию для всех в любом возрасте.

Цель 4. Обеспечение всеохватного и справедливого качественного образования и поощрение возможности обучения на протяжении всей жизни для всех.

Цель 8. Содействие поступательному, всеохватному и устойчивому экономическому росту, полной и производительной занятости и достойной работе для всех.

Цель 9. Создание стойкой инфраструктуры, содействие всеохватной и устойчивой индустриализации и инновациям.

Цель 11. Обеспечение открытости, безопасности, жизнестойкости и экологической устойчивости города.

9 июля 2024 года данный местный обзор по г. Алматы был официально опубликован на сайте ООН (<https://sdg.un.org/press/voluntary-local-review>).

С начала 2023 года городу Алматы предоставлено право на внешнее заимствование в национальной валюте для финансирования «зеленых» проектов в рамках реализации целей устойчивого развития путем выпуска государственных ценных бумаг на площадке Международного финансового центра «Астана» (*в соответствии с пунктом 1-1 статьи 212 Бюджетного кодекса РК*) и получение прямого кредитования от международных финансовых организаций (*в соответствии с пунктом 1 статьи 212-1 Бюджетного кодекса РК*).

Учитывая предоставленные полномочия, акиматом города Алматы впервые рассматривается возможность привлечения внешнего заимствования в национальной валюте для финансирования «зеленых» инвестиционных проектов города, которые будут способствовать улучшению качества жизни, охране окружающей среды и укреплению экономической устойчивости.

В связи с этим, разработана настоящая Политика в области «зеленого» финансирования города Алматы для обеспечения прозрачности процессов привлечения инвестиций акиматом города Алматы для реализации «зеленых» проектов в соответствии со стратегическими документами города через инструменты «зеленого» финансирования, такие как «зеленые» облигации и «зеленые» кредиты.

¹ ВНС АСПР РК

1. Область применения

Политика в области «зеленого» финансирования города Алматы *(далее – Политика)* призвана продемонстрировать соответствие целей и условий отдельных выпусков облигаций, кредитов и других видов финансовых инструментов акимата города Алматы рекомендациям, изложенным в Принципах зеленых облигаций (Green Bonds Principles, GBR)², админстрируемых Международной ассоциацией рынка капитала ICMA *(далее – Принципы зеленых облигаций)*, в Принципах зеленых займов (Green Loan Principles)³, админстрируемых Ассоциацией рынка займов (Loan Market Association), Ассоциацией кредитного рынка в Азиатско-Тихоокеанском регионе (Asia Pacific Loan Market Association) и Ассоциацией синдицированного кредитования и вторичного кредитного рынка (Loan Syndications & Trading Association) *(далее – Принципы зеленых займов)*, а также Классификации (таксономии) «зеленых» проектов Республики Казахстан, подлежащих финансированию через «зеленые» облигации и «зеленые» кредиты, утвержденной постановлением Правительства Республики Казахстан от 31 декабря 2021 года № 996⁴ *(далее – Таксономия «зеленых» проектов Республики Казахстан)*.

Настоящая Политика описывает ключевые подходы акимата города Алматы к использованию средств, полученных от выпуска городских «зеленых» облигаций и привлечение «зеленых» кредитов, процедурам оценки и отбора проектов, управлению средствами, а также подходы акимата города Алматы к отчету об использовании средств, в том числе отчету о воздействии. Каждый из указанных компонентов подробно описан в соответствующем разделе настоящей Политики и приложениях к ней.

Политика «зеленого» финансирования города Алматы предоставляет широкие рамки для реализации проектов, сопряженных с достижением ЦУР ООН, и может включать проекты в следующих приоритетных областях:

- Энергоэффективность;
- Предотвращение загрязнения и контроль над ним;
- Продукты, производственные технологии и процессы, адаптированные к циркулярной экономике;
- Экологически устойчивое управление живыми природными ресурсами и землепользованием, сохранение биоразнообразия;
- Адаптация к изменению климата;
- Зеленые здания;
- Устойчивое управление водными ресурсами и сточными водами;
- Экологически чистый транспорт;

² Green-Bond-Principles June-2022-280622.pdf (icmagroup.org)

³ Green Loan Principles 23 February 2023.pdf (lma.eu.com)

⁴ <https://adilet.zam.kz/docs/P2100000996>

- Возобновляемая энергия.

Настоящая Политика может изменяться и дополняться в случае изменения международных и национальных стандартов и рекомендаций в сфере «зеленого» финансирования, а также нормативных правовых актов акимата города Алматы и Правительства Республики Казахстан.

Настоящая Политика применяется к любым выпускам облигаций, программам выпуска городского займа, кредитам и другим финансовым инструментам акимата города Алматы для финансирования проектов, которые акимат города Алматы определяет как «зеленые» в соответствии с процедурой, описанной в настоящей Политике.

2. Термины и определения

В настоящей Политике применяются следующие термины с соответствующими определениями:

«**Зеленое**» **финансирование** – инвестиции, направленные на реализацию «зеленых» проектов и привлекаемые с помощью таких инструментов, как «зеленые» облигации, «зеленые» кредиты и другие финансовые инструменты, определенные уполномоченным органом по регулированию, контролю и надзору финансового рынка и финансовых организаций.

«**Зеленые**» **проекты** – определенные на основе утвержденной классификации (таксономии) проекты, направленные на повышение эффективности использования существующих природных ресурсов, снижение уровня негативного воздействия на окружающую среду, повышение энергоэффективности, энергосбережения, смягчение последствий изменения климата и адаптации к изменению климата.

«**Зеленая**» **таксономия** – единая система классификации категорий проектов (включая количественные и качественные пороговые критерии), определенных в качестве экологически устойчивых, которые могут быть квалифицированы для получения «зеленого» финансирования во всех финансовых сегментах: «зеленых» облигаций, «зеленого» банкинга, страхования и др. Таксономии могут быть разработаны и приняты на национальном и международном уровне в порядке нормативных или добровольных стандартов.

«**Зеленые**» **облигации** – целевые облигационные инструменты, поступления от которых используются исключительно для финансирования или рефинансирования (полное или частичное) новых и/или существующих приемлемых «зеленых» проектов с экологически устойчивыми преимуществами, которые соответствуют международным стандартам и/или региональным/национальным таксономиям.

«Зеленые» кредиты – займы и кредиты, направляемые исключительно на финансирование или рефинансирование (полное или частичное) новых и/или существующих приемлемых «зеленых» проектов с экологически устойчивыми преимуществами, которые соответствуют международным стандартам и/или региональным/национальным таксономиям.

Перечень приемлемых «зеленых» проектов – перечень проектов, утверждаемых к финансированию и/или рефинансированию за счет средств, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций и/или привлечения «зеленых» кредитов города Алматы.

Приемлемые расходы на «зеленые» проекты – расходы, которые могут включать в себя прямые инвестиционные затраты, отдельные операционные расходы, прямую связь с реализацией «зеленых» проектов, а также расходы на финансовую поддержку частного предпринимательства в реализации «зеленых» проектов через такие инструменты, как субсидирование, гарантирование, налоговые расходы и другие приемлемые инструменты целевой финансовой поддержки «зеленых» проектов в соответствии с Предпринимательским кодексом и законодательством Республики Казахстан. Приемлемые расходы на «зеленые» проекты должны соответствовать критериям, определенным в «зеленой» таксономии и международных стандартах.

Мнение второй стороны (Second Party Opinion) – проверка внешними консультантами (экспертами и/или учреждениями, обладающими признанным опытом в сфере экологической устойчивости или в иных сферах, связанных с выпуском «зеленых» облигаций и привлечением «зеленых» кредитов), предусматривающая оценку политики и бизнес-процессов эмитента в области выпуска «зеленых» облигаций и привлечения «зеленых» кредитов, включая оценку проектов, финансируемых за счет привлеченных средств, на соответствие стандартам и требованиям выпуска «зеленых» облигаций. В эту категорию могут входить «заключения независимого специалиста».

3. Реализация Политики «зеленого» финансирования города Алматы

Политика и проекты, финансируемые за счет средств, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций и/или привлечения «зеленых» кредитов города Алматы, соответствуют Принципам зеленых облигаций и Принципам зеленых займов.

К Принципам зеленых облигаций и Принципам зеленых займов относятся следующие основные четыре компонента:

1. Использование средств.
2. Процесс оценки и отбора проектов.
3. Управление средствами.

4. Ответность.

3.1. Использование средств

Аккимат города Алматы выбираются «зеленые» проекты для финансирования и рефинансирования за счет средств, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций и/или привлечения «зеленых» кредитов, результатом реализации которых будет значительный положительный вклад в достижение экологических и социально-экономических показателей города Алматы.

В связи с этим аккимат обязуется направить средства в полном объеме в размере 100% эквивалента средств, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций и/или привлечения «зеленых» кредитов города Алматы, на финансирование и/или рефинансирование приемлемых «зеленых» проектов, которые были оценены и отобраны в соответствии с настоящей Политикой.

В случае рефинансирования период ретроспективного анализа не превышает 24 месяца до даты выпуска «зеленых» облигаций/привлечения «зеленых» кредитов в отношении капитальных расходов по «зеленым» проектам, и не превышает 12 месяцев в отношении операционных расходов по «зеленым» проектам.

Таблица 1. Приемлемые категории «зеленых» проектов

Категория приемлемых проектов в соответствии с GBP ICMA	Соответствие Таксономии «зеленых» проектов РК	Пороговые критерии	Соответствие ЦУР ООН
Возобновляемая энергия	1.1. Ветряная 1.2. Солнечная 1.3. Геотермальная 1.4. Гидро 1.5. Другие 1.6. Биознергия 1.7. Цепочка поставок и вспомогательная инфраструктура для возобновляемых источников энергии 1.8. Производство водорода	Без ограничений; Для отдельных подсекторов -- в соответствии с «зеленой» таксономией.	ЦУР 7 – Недорогостоящая и чистая энергия
Энергоэффективность	2.1. Повышение энергоэффективности на существующих и строящихся промышленных объектах и в агропромышленном секторе	1) По энергоэффективному оборудованию и совершенствованию технологий, снижающих выбросы парниковых газов – «Минимальное снижение энергопотребления на 20% и (или) минимальное снижение выбросов парниковых газов и (или) обеспечивающее оптимизацию потребления ТЭР на 20% по сравнению с базовым уровнем (до реализации проекта)»; 2) По установке оборудования теплоэлектроцентрали /когенерационным или тригенерационным установкам – «Минимальное снижение энергопотребления на 20% и (или) минимальное снижение выбросов парниковых газов на 20% по сравнению с базовым уровнем (до реализации проекта)»; 3) По энергоэффективности в системах производства, передачи и распределения энергии – «Минимальное снижение потерь электроэнергии в системах производства и передачи электроэнергии на 10% по сравнению с базовым уровнем (до реализации проекта)»; 4) По центральному отоплению – «Минимальное снижение энергопотребления на 20% по сравнению с базовым уровнем (до	ЦУР 7 – Недорогостоящая и чистая энергия ЦУР 9 – Индустриализация, инновации и инфраструктура

	2.2. Повышение энергоэффективности в бюджетном и коммунальном секторах	реализации проекта».	
	2.3. Энергоэффективные здания, строения и сооружения	1) По энергосберегающему освещению или оборудованию – «Снижение энергозатрат на 20%»; 2) По энергоэффективным продуктам (конечный пользователь) – «Наивысший класс энергоэффективности для типа продукта, в том числе в соответствии с энергетической маркировкой, в соответствии с национальными или межгосударственными стандартами, а также международной рейтинговой оценкой энергоэффективности потребительских товаров Energy Star, EU Energy Label»; 3) По услугам по энергосбережению – «В соответствии с СТ РК ISO 50001 «Системы энергетического менеджмента. Требования и руководство по использованию» или международно признанными аналогичными стандартами».	
Зеленые здания	3.1. «Зеленые» здания	1) По строительству новых «зеленых» зданий (коммерческих, общественных, промышленных и жилых) – «Наличие следующих рейтинговых оценок в области «зеленого» строительства: LEED, BREEAM, EDGE, DGNB, OMIR знаков энергетического рейтинга, таких как US Energy Star, и соответствия схеме энергетической маркировки, такой как Energy Performance Certifications, используемой в Европейском союзе»;	ЦУР 9 – Индустриализация, инновации и инфраструктура ЦУР 11 – Устойчивые города и населенные пункты
	3.2. Сопутствующие системы и строительные материалы	1) По производству и применению систем, «зеленых» строительных материалов и продуктов – «Наличие (опционно): 1) рейтинговых оценок в области «зеленого» строительства: LEED, EDGE, BREEAM, DGNB, OMIR; 2) маркировки энергоэффективности (высокого класса энергоэффективности); 3) знаков энергетического рейтинга, таких как US Energy Star, или соответствия схеме энергетической маркировки, такой как Energy	

		Performance Certifications, используемой в Европейском союзе, или сертификации по серии стандартов ИСО в области энергоэффективности зданий (ISO 52003, 52010, 52016, 52018) 4) сертификации по схемам сертификации отдельных строительных материалов (цемента, бетона, керамики, стали и т.п.), таких как Concrete Sustainability Council (CSC) Certification, либо наличие верифицированной экологической декларации продукции (EPD), подготовленной в соответствии со стандартом ИСО 14025, в котором демонстрируется более низкий уровень негативного экологического следа продукции».	
	3.3. «Зеленая» инфраструктура	1) По «Зеленой» инфраструктуре для зданий – «Наличие следующих рейтинговых оценок в области «зеленого» строительства: LEED, EDGE, BREEAM, DGNB, OMIR и (или) маркировки энергоэффективности (высокого класса энергоэффективности)».	
Предотвращение загрязнения и контроль над ним	4.1. Качество воздуха	1) По очистке воздуха от промышленных загрязнений и загрязнения городского атмосферного воздуха, оборудованию для рециркуляции – «Выбросы в атмосферу находятся в пределах диапазонов уровня связанных выбросов – НДТ (BAT-AELs), установленных в справочниках НДТ (BREF), в том числе в рамках Директивы о промышленных выбросах (применительно к промышленным загрязнениям)»; 2) По производству и установке чистых отопительных приборов для домашних хозяйств и малого и среднего бизнеса – «Минимальное снижение выбросов парниковых газов на 20% по сравнению с базовым уровнем (до реализации проекта)».	ЦУР 11 – Устойчивые города и населенные пункты ЦУР 12 – Ответственное потребление и производство
	4.2. Почва	1) По снижению загрязнения почвы; оборудованию и инфраструктуре для ее восстановления (т.е. оборудование и инфраструктура, использующие технологии и продукты восстановления почвы от загрязнения и деградации, включая дезактивацию / ликвидацию загрязнения тяжелыми металлами, пестицидами, отходами свалок; улучшение плодородия почвы; устойчивое земледелие, переход на устойчивые системы земледелия, включая органические системы земледелия; применение фитомелиоративных и механических методов защиты почв; применение нулевых и щадящих технологий в обработке почвы; возделывание адаптированных к местным условиям культур и	

		сорт; очищение от техногенных и антропогенных загрязнений) – «Без ограничений»	
	5.2. Отходы и сточные воды	1) По оборудованию для сбора, сортировки коммунальных отходов – «Коммунальные отходы должны быть собраны отдельно и вторичное сырье направлено на переработку»; 2) По утилизации и переработке отходов, оборудованию для восстановления, повторного использования и переработки вторичного сырья – «Переработка собранного вторичного сырья не менее 80%»; 3) По объектам для сбора, сортировки, восстановления, повторного использования, переработки и утилизации промышленных и опасных отходов – «Соответствие справочнику НДТ (BREF) по обработке отходов в части управления отходами и побочными продуктами, особенно опасными промышленными отходами»; 4) По строительству и модернизации полигонов и заводов по переработке отходов, запрещенных к захоронению – «Соответствие установленным требованиям и нормам Республики Казахстан, действующим на момент проведения оценки соответствия порогу таксономии (до 2030 года)»; 5) По оборудованию и технике для компостирования отходов пороговый критерий – «Полученный компост используется для удобрения почвы; отсутствие пластика, стекла и металла в готовом компосте; соответствие компоста национальным стандартам для биоудобрений».	
Продукты, производственные технологии и процессы, адаптированные к циркулярной экономике	5.3. Сохранение и восстановление ресурсов	1) По использованию вторичного сырья для производства продукции – «Не менее 30% вторичного сырья в составе продукции».	ЦУР 11 – Устойчивые города и населенные пункты ЦУР 12 – Ответственное потребление и производство

Адаптация к изменению климата	5.1.2. Предотвращение и устранение последствий засухи, наводнений и селей	1) По предотвращению и устранению последствий засухи, наводнений и селей (разработка ирригационных систем для борьбы с засухой; строительство и эксплуатация подключений к водным системам, водоохраных сооружений и других объектов по предотвращению и реагированию на водные бедствия; строительство противонагонных барьеров, насосных станций, дамб, затворов, дамб для береговой эрозийной инфраструктуры, ливневой канализации, противоселевых систем, дренажных систем в транспортной и энергетической инфраструктуре; автоматизированные и SMART-системы мониторинга и раннего оповещения о штормах, засухах, наводнениях или разрушениях плотин; интеллектуальные сети для мониторинга воды) – «Без ограничений».	ЦУР 13 – Борьба с изменением климата
Устойчивое управление водными ресурсами и сточными водами	5.1. Устойчивое использование воды и водосбережение	1) По производству, приобретению и установке технологий и систем водосбережения, хранения и распределения воды – «Сокращение потребления свежей (природной) воды не ниже 40% на хозяйственно-питьевые нужды, 30% на орошение и 70% для производственных и технических нужд»; 2) По сооружениям подготовки воды (установки) – «Питьевая вода: вода должна соответствовать санитарным требованиям/нормам, действующим на момент проведения оценки соответствия порогу таксономии; Техническая вода: вода должна соответствовать паспортам оборудования»; 3) По установкам по очистке сточных вод для дальнейшего вторичного использования (системы повторного использования и рециркуляции бытовых и производственных сточных вод; использование замкнутого цикла) – «Применение очищенных вод по целевому использованию на вторичное водопользование».	ЦУР 6 – Чистая вода и санитария ЦУР 11 – Устойчивые города и населенные пункты
	5.2. Отходы и сточные воды	1) По установкам по очистке сточных вод (сети сбора, хранения, очистки и удаления сточных вод; заводы по очистке сточных вод; сооружения по очистке шлама; оборудование для очистки питьевой воды; опреснительные установки; очистные сооружения для навоза и навозной жижи) – «Выбросы в атмосферу и воду находятся в	

пределах диапазонов уровня связанных выбросов – НДТ (BAT-AELs или пороговых значений), установленных в справочнике НДТ (BREF) для анаэробной обработки отходов (если применимо)).			
Экологически устойчивое управление живыми природными ресурсами и землепользованием, сохранение биоразнообразия	6.1. Устойчивое сельское хозяйство	1) По климатически умному сельскому хозяйству - «Сокращение потребления свежей (природной) воды не ниже 30%; вторичное использование воды; применение ВИЭ; минимальное снижение потребления энергии или выбросов парниковых газов не ниже 20%; применительно к проектам, предусматривающим уменьшение использования земли, консервацию деградированных пастбищ, внедрение методов устойчивого сельского хозяйства и (или) животноводства, применимы альтернативные критерии – демонстрация повышения продуктивности без увеличения нагрузки на экосистемы, уменьшения пищевых и сельскохозяйственных отходов либо повышения адаптации к изменению климата».	ЦУР 6 – Чистая вода и санитария ЦУР 13 – Борьба с изменением климата
	6.2. Устойчивое управление лесами и сохранение биоразнообразия и экосистем	1) По облесению и лесовосстановлению - «Без ограничений».	
Экологически чистый транспорт	7.1. Низкоуглеродные транспортные средства	1) По покупке, аренде низкоуглеродных автомобилей - «прямые выбросы <50 граммов CO ₂ e / км; для мусороборочной и сельскохозяйственной техники допускается альтернативный порог – соответствие стандарту Euro V или VI»; 2) По производственным цепочкам поставок для низкоуглеродных автомобилей, безмоторного и микроэлектротранспорта – «прямые выбросы <50 граммов CO ₂ e / км».	ЦУР 9 – Индустриализация, инновации и инфраструктура ЦУР 11 – Устойчивые города и населенные пункты
	7.2. Низкоуглеродные грузоперевозки	1) По низкоуглеродным грузоперевозкам – «для автомобильных перевозок – прямые выбросы 50 граммов CO ₂ e / тонна * км или соответствие стандарту Euro V или VI; для железнодорожных перевозок – прямые выбросы 40 граммов CO ₂ e / тонна * км; для воздушного транспорта – источник энергии имеет нулевые прямые выбросы CO ₂ (например, водород или электричество), либо в качестве топлива применяется SAF (экологически чистое авиационное топливо), обеспечивающее существенное снижение	

		выбросов CO ₂ e на тонна*км или пассажир-км, при этом сырье для SAF должно быть признано ИКАО соответствующим требованиям в рамках схемы компенсации и сокращения выбросов углерода для международной авиации (CORSIA) и (или) сертифицирован в рамках Директивы ЕС по возобновляемой энергии (EU RED)).	
	7.3. Чистая транспортная инфраструктура	1) По инфраструктуре общественного транспорта – «Для общественного транспорта – прямые выбросы 50 граммов CO ₂ e / пассажир - км; без ограничений для велосипедной инфраструктуры и инфраструктуры для использования средств индивидуальной мобильности»; 2) По низкоуглеродной транспортной инфраструктуре – «Без ограничений»; 3) По планированию низкоуглеродного транспорта – «Без ограничений».	
	7.4. Чистые транспортные ИКТ	1) По ИКТ, которые улучшают использование активов, поток и модальное улучшение, независимо от вида транспорта (информация об общественном транспорте, система регулирования дорожного потока и умный светофор; GPS навигатор с датчиком определения геопозиции; центральное диспетчерское управление; электронная система оплаты проезда, схемы совместного использования автомобилей, смарт-карты, системы дорожной зарядки и т.д.) – «Наличие сертификата соответствия сериям стандартов СТ РК ISO/IEC 30134 "Информационные технологии. Центры обработки данных. Ключевые показатели эффективности", СТ РК ISO 14001 "Системы экологического менеджмента. Требования и руководство по применению", СТ РК ISO 50001 "Системы энергетического менеджмента. Требования и руководство по использованию"»	

В рамках первого выпуска «зеленых» облигаций и/или привлечения «зеленых» кредитов акиматом города Алматы планируется финансирование ряда проектов, перечисленных в Приложении 1 (*Перечень приемлемых «зеленых» проектов города Алматы, рекомендуемый для финансирования за счет средств, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций и/или привлечения «зеленых» кредитов*).

Акимат города Алматы не будет сознательно финансировать и/или рефинансировать какой-либо проект/деятельность, перечисленные в Приложении 2, за счет средств, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций и/или привлечения «зеленых» кредитов.

3.2. Процесс оценки и отбора проектов

Решения по организации и сопровождению размещения «зеленых» облигаций и/или привлечения «зеленых» кредитов для реализации проектов в рамках Программы развития принимает Управляющий комитет акимата города Алматы (*далее – Управляющий комитет*). Цели, задачи и функции Управляющего комитета определены в документе «Положение об Управляющем комитете акимата города Алматы». Председателем Управляющего комитета является аким города Алматы.

Основные функции Управляющего комитета:

- 1) рассмотрение и утверждение перечня приемлемых «зеленых» проектов в отношении каждого выпуска «зеленых» облигаций, программы выпусков «зеленых» облигаций и/или привлекаемых «зеленых» кредитов;
- 2) рассмотрение и утверждение ежегодной отчетности по финансируемым «зеленым» проектам за счет выпуска «зеленых» облигаций и/или привлечения «зеленых» кредитов города Алматы;
- 3) принятие решения об исключении проектов из перечня, которые по тем или иным причинам оцениваются как более не отвечающие критериям приемлемых «зеленых» проектов, установленных в настоящей Политике;
- 4) формирование предложений по актуализации настоящей Политики, при необходимости.

Рабочим органом Управляющего комитета является Проектный офис акимата г. Алматы (*далее – Проектный офис*), созданный на базе АО «Центр развития города Алматы» и ТОО «НИИ «Алматыгенплан», который сопровождает выпуск «зеленых» облигаций и/или привлечение «зеленых» кредитов города Алматы. Задачи и функции Проектного офиса определены в документе «Положение о Проектном офисе акимата города Алматы».

Основные функции Проектного офиса:

- 1) рассмотрение и оценка «зеленых» проектов, инициированных отраслевыми управленцами города Алматы, на предмет включения в перечень приемлемых «зеленых» проектов, финансируемых за счет средств от размещения «зеленых» облигаций, и/или привлечения «зеленых» кредитов города Алматы;

- 2) осуществление мониторинга приемлемых «зеленых» проектов и расходов по ним на предмет соответствия настоящей Политике с момента выпуска «зеленых» облигаций /привлечения «зеленых» кредитов и до полного их погашения;

- 3) составление ежегодной отчетности по финансируемым «зеленым» проектам за счет выпуска «зеленых» облигаций и/или привлечения «зеленых» кредитов города Алматы;

- 4) координация действий задействованных управлений, администраторов проектов при осуществлении внешних аудиторских проверок, включая экспертные заключения от независимых сторон при оказании ими консультационных услуг.

Перечень приемлемых «зеленых» проектов определяется по следующей процедуре.

Этап 1. Формирование предварительного перечня приемлемых «зеленых» проектов.

Отраслевые управления города Алматы предоставляют в Проектный офис потенциально приемлемые проекты с учетом показателей критериев приемлемости, установленных в разделе «Использование средств» настоящей Политики, и ожидаемых и/или достигнутых экологических эффектов.

Приемлемые «зеленые» проекты включаются в себя как реализуемые, так и планируемые проекты. Приемлемые проекты соотносятся с соответствующими ЦУР ООН.

Проектным офисом с учетом предложенной отраслевыми управлениями города Алматы формулируется предварительный перечень приемлемых проектов для их дальнейшей оценки.

Этап 2. Оценка и утверждение приемлемых «зеленых» проектов.

Предварительный перечень приемлемых «зеленых» проектов рассматривается и оценивается Проектным офисом на основе следующих квалификационных критериев:

- Реализация проектов способствует достижению по меньшей мере одной из следующих приоритетных целей, связанных с положительным воздействием на окружающую среду:

- сокращение выбросов парниковых газов;
 - адаптация к изменению климата;
 - сохранение, охрана или улучшение состояния окружающей среды;
 - снижение выбросов и сбросов загрязняющих веществ в окружающую среду и (или) предотвращение их влияния на окружающую среду;
 - энергосбережение;
 - повышение эффективности использования существующих природных ресурсов;
 - сохранение биологического разнообразия.
- Соответствие целей проекта Принципам зеленых облигаций, Принципам зеленых займов, а также критериям приемлемости, установленным в настоящей Политике. В частности, оценка и отбор «зеленых» проектов осуществляются в соответствии с критериями, предусмотренными таблицей в разделе «Использование средств», при этом пороговые критерии не должны быть ниже пороговых значений, предусмотренных Таблицей «Зеленых» проектов Республики Казахстан.
- Отсутствие значимых побочных эффектов на окружающую среду (Do No Significant Harm). Данный принцип нанесения вреда выполняется при соответствии проектов требованиям законодательства Республики Казахстан об охране окружающей среды и при их документальном раскрытии.
- Наличие долгосрочного положительного экологического эффекта, который:
- характеризуется существенностью и определен количеством в виде показателя/индикатора эффекта (ожидаемого и/или фактически достигнутого). Уровень существенности экологического эффекта определяется документальным подтверждением на основе предоставленных материалов и рекомендаций;
 - соответствует требованиям законодательства Республики Казахстан об охране окружающей среды с соответствующим документальным раскрытием.
- Значимость проектов для достижения экологических задач и обязательств города Алматы;
- Наличие оценки воздействия проекта на окружающую среду, в том числе на атмосферу, гидросферу, почвенный покров, растительный и животный мир, а также шумового воздействия строительных работ;
- Преимуществом при отборе является наличие дополнительной верификации, положительного заключения внешнего консультанта или экологического аудита применительно к экологическим эффектам, а также

обоснования применяемых технологических решений – наличие стандартов, сертификации, исследований, подтверждающих экологическую и технологическую эффективность.

По итогам оценки Проектный офис формирует предложения о включении проекта в перечень приемлемых «зеленых» проектов с учетом информации по экологическим эффектам проектов. Перечень приемлемых «зеленых» проектов рассматривается и утверждается на заседании Управляющего комитета итоговым решением о финансировании и/или рефинансировании проектов за счет средств, привлеченных от выпуска «зеленых» облигаций и/или привлечения «зеленых» кредитов.

Проектный офис ведет мониторинг перечня приемлемых «зеленых» проектов на полугодовой основе и на основе результатов мониторинга Управляющий комитет принимает решение об исключении проектов из перечня, которые по тем или иным причинам оцениваются как более не отвечающие критериям приемлемых «зеленых» проектов, установленных в настоящей Политике.

3.3. Управление средствами

Управление средствами предполагает:

- направление в полном объеме средств, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы (в эквиваленте), на финансирование и (или) рефинансирование «зеленых» проектов;
- составление ежегодных отчетов об использовании средств, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы, а также о достижении целевых показателей проектов (о воздействии);
- ведение отдельного аналитического учета понесенных расходов в рамках реализации «зеленых» проектов;
- проведение мониторинга соответствия данных расходов средствам, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы.

В случае наличия неосвоенных средств от размещения «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы на реализацию «зеленых» проектов на окончание финансового года, в котором были привлечены средства, временно свободные бюджетные деньги акимата города Алматы размещаются во вклады (депозиты) в Национальный Банк Республики Казахстан в соответствии со статьей 101 Бюджетного кодекса Республики Казахстан. Размещение временно свободных бюджетных денег акимата города Алматы осуществляет центральный уполномоченный орган по

исполнению бюджета.

Расходование средств, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы, осуществляется в соответствии с бюджетным законодательством Республики Казахстан, а также законодательством Республики Казахстан о контрактной системе в сфере закупок товаров, работ, услуг для обеспечения государственных нужд.

Акматам города Алматы обеспечивается:

- направление в полном объеме в размере 100% средств, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы на финансирование проектов, включенных в Перечень присмлемых «зеленых» проектов;
- надлежащее управление неосвоенными средствами от размещения «зеленых» облигаций / привлечения «зеленых» кредитов города Алматы в соответствии с законодательством Республики Казахстан, с учетом списка проектов, не подлежащих «зеленому» финансированию, приведенного в Приложении 2;

- непосредственное управление проектами;
- достижение экологического эффекта / экологических показателей проектов;

– соблюдение экологических требований и стандартов при реализации проектов и управление социальными и экологическими рисками реализации проектов;

– публикация отчета об использовании средств, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы, а также о воздействии соответствующих финансируемых «зеленых» проектов.

Акматам города Алматы будет проводить периодический мониторинг перечня присмлемых «зеленых» проектов и исключать проекты, не отвечающие требованиям, и заменить их на иные приемлемые «зеленые» проекты.

Акматам города Алматы будет стремиться поддерживать совокупную сумму проектов, финансируемых и/или рефинансируемых за счет средств от выпуска «зеленых» облигаций или привлеченных «зеленых» кредитов, не меньше общей суммы привлеченного «зеленого» финансирования на реализацию данных проектов.

На ежеквартальной основе Управление финансов города Алматы ведет:

- учет расходов, направленных на финансирование «зеленых» проектов, прошедших процедуру оценки и отбора проектов (в том числе по рефинансируемым проектам);

– реестр выпусков «зеленых» облигаций (и/или кредитов), который будет содержать информацию, достаточную для идентификации каждого

выпуска «зеленых» облигаций (каждого привлеченного «зеленого» кредита) в целях соответствия перечню присмлемых «зеленых» проектов акмата города Алматы.

Акматам города Алматы обеспечивает контроль того, что средства от выпуска «зеленых» облигаций или полученных «зеленых» кредитов направляются (распределяются) на присмлемые «зеленые» проекты должным образом без двойного учета, то есть один и тот же проект не номинируется на два и более различных выпусков «зеленых» облигаций (и/или кредитов) в будущем. Исключение составляют случаи, когда акматам города Алматы четко продиктован (документированным решением Управляющего комитета, подпадающим раскрытию), что различные выпуски «зеленых» облигаций финансируют отдельные, четко разграниченные, части одного и того же присмлемого «зеленого» проекта, или что один инструмент «зеленого» финансирования рефинансируется с помощью другого инструмента «зеленого» финансирования.

3.4. Отчетность

Отчетность предусматривает составление и утверждение ежегодных отчетов об использовании средств, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы, с момента выпуска или привлечения до полного погашения, включая расходование полного объема средств, а также о достижении целевых показателей проектов (о воздействии).

Состав сведений, включаемых в ежегодный отчет об использовании средств, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы, установлен Приложением 3 к настоящей Политике.

Выпущенные «зеленые» облигации и/или привлеченные «зеленые» кредиты города Алматы будут подлежать оценке на соответствие Принципам зеленых облигаций, Принципам зеленых займов и (или) требованиям к «зеленым» инструментам (верификации):

– до размещения соответствующего выпуска «зеленых» облигаций / привлеченного «зеленого» кредита города Алматы;

– ежегодно в период обращения соответствующих выпусков «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы в порядке, предусмотренном Приложением 3 к настоящей Политике.

Политика, ежегодная отчетность, заключения о соответствии выпусков «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы Принципам зеленых облигаций, Принципам зеленых займов и (или) требованиям к «зеленым» инструментам (верификации) размещаются на официальном интернет-ресурсе акмата города Алматы в разделе «Документы»

«<https://www.gov.kz/teleket/entities/almaty/documents/1?lang=ru>». Порядок раскрытия указанной информации устанавливается также Приложением 3 к настоящей Политике.

Акимат города Алматы будет стремиться использовать качественные показатели эффективности (воздействия), и где это возможно, количественные показатели эффективности (воздействия) проектов, как описано в Таблице 2, а также раскрывать ключевую методологию и/или допущения, использованные при количественном определении в соответствии с внутренними документами акимата.

Также акимат города Алматы будет поддерживать, где это возможно, инструкций и шаблонов отчетности о воздействии, представленных в Гармонизированной структуре отчетности о воздействии от июня 2024 года (Natmonised Framework for Impact Reporting, June 2024)⁵.

Таблица 2. Измерение воздействия

Примлемые категории	Потенциальные количественные показатели эффективности
Энергоэффективность	• Ожидаемая экономия энергии в год (МВтч) • Сокращение выбросов парниковых газов (tCO2E)
Предотвращение загрязнения и контроль над ним	• Сокращение мелких твердых частиц (PM 2.5) и/или иных загрязнений
Продукты, производственные технологии и процессы, адаптированные к циркулярной экономике	• Количество предотвращенных, утилизированных, обезвреженных или ликвидированных отходов до и после проекта в % от общего объема отходов и/или в абсолютных объемах в тоннах
Экологически устойчивое управление живыми природными ресурсами и землепользованием, сохранение биоразнообразия	• Поддержание / охрана / увеличение площади естественного ландшафта и зеленых насаждений (включая лес) в км² и в % роста
Адаптация к изменению климата	• Повышение числа домохозяйств / населения / предприятий с доступом к устойчивым системам водо- и энергоснабжения • Объем предотвращенного ущерба (тепловые или USD) и др.
Зеленые здания	• Количество объектов
Устойчивое управление водными ресурсами и сточными водами	• Снижение прямых потерь воды при обработке, транспортировке и распределении: куб. метров • Годовой объем очищенных или предотвращенных сточных вод (куб. метров) • Снижение сброса загрязненных и (или) неочищенных сточных вод: куб. метров

⁵ <https://www.impactcorp.org/assets/documents/Sustainable-finance/2024-updates/Natmonised-Framework-for-Impact-Reporting-June-2024.pdf>

Экологически чистый транспорт	• Сокращение выбросов парниковых газов (tCO2E)
Возобновляемая энергия	• Общая установленная мощность (МВт) • Сокращение выбросов парниковых газов (tCO2E)

4. Внешний обзор

Акимат города Алматы определяет провайдера внешней оценки для предоставления пред-эмиссионного Мнения второй стороны по Политике в области «зеленого» финансирования и «зеленых» проектам, планируемым к финансированию за счет выпуска «зеленых» облигаций и/или привлечения «зеленых» кредитов, на соответствие Принципам зеленых облигаций и Принципам зеленого кредитования.

На ежегодной основе, начиная с одного года после выпуска/привлечения и до полного распределения средств от соответствующих инструментов «зеленого» финансирования («зеленых» облигаций или привлеченных «зеленых» кредитов), акимат города Алматы будет обеспечивать верификацию провайдером внешней оценки годового отчета акимата города Алматы о распределении привлеченных средств и о воздействии соответствующих проектов.

Внешние оценки и годовые отчеты о выпущенных «зеленых» облигациях / привлеченных «зеленых» кредитах должны публиковаться на веб-сайте акимата города Алматы.

Приложение 1

к Политике в области «зеленого» финансирования города Алматы, утвержденной постановлением акимата города Алматы от «26» декабря 2024 года № 4/728.

Перечень приемлемых «зеленых» проектов города Алматы, рекомендуемый для финансирования за счет средств, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций и/или привлечения «зеленых» кредитов

№	Проект	Описание	Категории «зеленых» проектов согласно Таксономии «зеленых» проектов РК	Экологический эффект / достижение экологических показателей
1.	Строительство первой линии скоростного легкорельсового транспорта (ЛРТ)	Цель проекта: Улучшение условий для перемещений населения города без использования личного транспорта, а также усиление единой сети городского общественного транспорта и снижение загрязнения атмосферного воздуха в г. Алматы. Описание проекта: - Протяженность: ~31 км; - Максимальная частота рейсов: каждые 4 минуты на направление.	Чистый транспорт «7.3.1. Инфраструктура общественного транспорта» Примеры: общественный автомобильный, железнодорожный, водный и воздушный транспорт и транспортная инфраструктура; системы скоростных автобусных перевозок (BRT systems); обособленная полоса для общественного транспорта; парковки для общественного транспорта в конечном пункте; остановочные пункты, транспортно-пересадочный узел и др.	Предотвращение выбросов парниковых газов в объеме 1,9 млн. тонн в течение 15 лет с момента эксплуатации¹ Проект отвечает критериям «Зеленой» таксономии: прямые выбросы парниковых газов от подвижного состава ЛРТ приближены к нулевым и не превышают 50 граммов CO₂e / пассажир – км²
¹ Согласно оценкам консультантов по проектам Idom, Dentons, Baker Tilly по заказу ЕБРР (2018 г.). ² Так, в среднем стандартный автобус общественного транспорта может перевозить от 40 до 60 пассажиров. По консервативным оценкам, учитывая среднмировой показатель заполняемости легкового ТС в 1,5 пассажира, единица общественного транспорта на 30 мест может потенциально заменить 33 автомобиля. ³ https://www.csa.europa.eu/highlights/average-co2-emissions-from-new-cars-vans ⁴ В рамках консервативного подхода используются данные по Европейскому совету (2019 г.), согласно которым автомобили (характеризующимся большей эффективностью). Вместе с тем, традиционно средние выбросы CO₂e от единицы легкового ТС составляют 164 г CO₂e на км (согласно данным Департамента энергетической безопасности и Net Zero Правительства Великобритании на 2023 г.), или 109 г CO₂e на пассажиро-км (исходя из среднмировой заполняемости легкового ТС).				
2.	Строительство	Цель проекта:	Чистый транспорт	По консервативным оценкам, учитывая, что общественный транспорт представлен только

транспорта (BRT) по пр. Райымбека	проспекте Райымбека, обеспечивая более удобные и доступные варианты общественного транспорта для жителей и посетителей города. Система BRT способствует снижению количества личных автомобилей на дорогах, что способствует улучшению экологии и сокращению автомобильных пробок в городе. <i>Описание проекта:</i> Проспект Райымбека одна из загруженных общественным транспортом магистралей. Планируется создание системы скоростных автобусов (BRT) по проспекту Райымбека, предусматривающей реконструкцию проезжей части по проспекту для увеличения выделенной инфраструктуры для общественного транспорта с 70% до 90%, формирование единого профиля проспекта, строительство новых автобусных остановок, сокращение конфликтных пересечений, что обеспечит повышение эффективности и удобства общественного транспорта в городе.	Примеры: общественный автомобильный, железнодорожный, водный и воздушный транспорт и транспортная инфраструктура; системы скоростных автобусных перевозок (BRT systems); обособленная полоса для общественного транспорта; парковки для общественного транспорта в конечном пункте; остановочные пункты, транспортно-пересадочный узел и др. Пороговый критерий: «для общественного транспорта – прямые выбросы 50 граммов CO_{2e} / пассажир – км»	автобусами на дизельном топливе и компримированном газе (т.е. без учета электроавтобусов), замещение 1 автобусом личного транспорта (33 автомобилей) потенциально дает эффект предотвращения прямых выбросов CO₂ в 222-226 тонн CO₂ в год Проект отвечает критериям «Зеленой» таксономии: По консервативным оценкам, учитывая что средняя заполняемость автобуса составляет 36 человек, оценочные прямые выбросы CO₂/пассажиро-км от сжигания топлива на автобусах на компримированном газе составляют 21-28 граммов CO₂ на 1 пассажиро-км., а на дизельных автобусах составляют от 18 граммов до 26 граммов CO₂ на 1 пассажиро-км, т.е. не превышают пороговый критерий «Зеленой» таксономии: прямые выбросы 50 граммов CO_{2e} / пассажир – км Для сравнения, по данным Европейского агентства по окружающей среде¹ средние выбросы от новых легковых автомобилей в 2020 году составили 122,4 грамма CO₂ на километр², или в среднем 81,6 грамма CO₂ на пассажиро-км (среднемировой показатель заполняемости легкового ТС - 1,5 пассажира). Справочно по средней заполняемости автобусов. Подвижной состав на маршрутах общественного транспорта Алматы в 2023 г. состоял из 2 214 машин³. С учетом того, что
--	---	---	--

				средний дневной пассажиропоток в Алматы - 1 600 тыс. человек¹ средняя загруженность 1 единицы общественного транспорта в день - 722,5 чел. в сутки. В Алматы движение общественного транспорта осуществляется в режиме с 06:00 до 23:00 часов². Если 1 автобус выходит на маршрут 15-20 раз в день, то средняя заполняемость 1 автобуса - 36-50 человек. Справочно по расчету эффекта Согласно данным операторов системы «Сергей» за 2023 год в Алматы средний пробег одного автобуса в день составляет чуть более 200 км (т.е. в год - около 73 тыс. км). Для дизельных автобусов это потенциально транслируется в прямые выбросы ПГ от 46,6 до 68 тонн CO₂ в год от 1 автобуса. Для автобусов на компримированном газе это потенциально транслируется в прямые выбросы ПГ от 54,6 до 72,4 тонн CO₂ в год на 1 автобус. Прямые выбросы от 1 легкового автомобиля в год в среднем составляют (на тот же пробег - 73 тыс. км) - 8,9 т CO₂, а от 33 легковых автомобилей - 294,8 т CO₂ в год, т.е. потенциально замещение 1 автобусом на дизельном или газовом топливе 33 легковых автомобилей транслируется в предотвращение ежегодных прямых выбросов CO₂ в объеме 222-226 тонн CO₂ в год. Эффект аналогичен проекту «Строительство BRT по пр. Райымбека», см. выше.
3.	Продление BRT до пр. Райымбека	Цель проекта: Создание системы коридоров общественного транспорта и пассажирской инфраструктуры, обеспечивающей приоритетное движение общественного транспорта, что повысит провозную способность общественного транспорта, позволит сократить время в пути и обеспечит транспортную связанность центра города и пр. Райымбека, а также будет способствовать улучшению экологии города за счет повышения привлекательности	Чистый транспорт «7.3.1. Инфраструктура общественного транспорта» Примеры: общественный автомобильный, железнодорожный, водный и воздушный транспорт и транспортная инфраструктура; системы скоростных автобусных перевозок (BRT systems); обособленная полоса для общественного транспорта; парковки для общественного	

		общественного транспорта. <i>Описание проекта:</i> Планируется создание системы BRT по ул. Тимирязева от ул. Байтурсынова до ул. Желтоксан, далее по ул. Желтоксан до пр.Райымбека, протяженностью 4,6 км и предусматривающей реконструкцию проезжей части для увеличения выделенной инфраструктуры для общественного транспорта с 70% до 90%, строительство новых автобусных остановок и пр.	транспорта в конечном пункте; остановочные пункты, транспортно-пересадочный узел и др. Пороговый критерий: «для общественного транспорта – прямые выбросы 50 граммов CO _{2e} / пассажир – км»	
4.	Приобретение электробусов	<i>Цель проекта:</i> Снижение экологического воздействия общественного транспорта <i>Описание проекта:</i> Обновление и экологизация общественного транспорта города Алматы	Чистый транспорт «7.3.1. Инфраструктура общественного транспорта» Примеры: общественный автомобильный, железнодорожный, водный и воздушный транспорт и транспортная инфраструктура; системы скоростных автобусных перевозок (BRT systems); обособленная полоса для общественного транспорта; парковки для общественного транспорта в конечном пункте; остановочные пункты, транспортно-пересадочный узел и др. Пороговый критерий: «для общественного транспорта – прямые выбросы 50 граммов CO _{2e} / пассажир – км»	По консервативным оценкам, гипотетическая замена 1 автобуса на дизельном топливе на 1 электробус транслируется в предотвращение прямых выбросов ПГ от 46,6 до 68 тонн CO ₂ в год от 1 автобуса, замещение 1 электробусом личного транспорта (33 автомобилей) потенциально даст эффект предотвращения прямых выбросов в объеме 294,8 т CO ₂ в год. Проект отвечает критериям «Зеленой» таксономии: прямые выбросы парниковых газов от электробусов приближены к нулевым и не превышают 50 граммов CO _{2e} / пассажир – км Справочно по расчету эффекта Согласно данным операторов системы «Сергек» за 2023 год в Алматы средний пробег одного автобуса в день составляет чуть более 200 км (т.е. в год – около 73 тыс. км). Для дизельных

				автобусов это потенциально транслируется в прямые выбросы парниковых газов от 46,6 до 68 тонн CO ₂ в год от 1 автобуса. Соответственно, гипотетическая замена 1 автобуса на дизельном топливе на 1 электробус транслируется в предотвращение прямых выбросов ПГ от 46,6 до 68 тонн CO ₂ в год от 1 автобуса. Прямые выбросы от 1 легкового автомобиля в год в среднем составляют (на тот же пробег – 73 тыс. км) – 8,9 т CO ₂ , а от 33 легковых автомобилей – 294,8 т CO ₂ в год, т.е. потенциально замещение 1 электробусом 33 легковых автомобилей транслируется в предотвращение ежегодных прямых выбросов CO ₂ в объеме 294,8 тонн CO ₂ в год.
5.	Модернизация тяговых подстанций для троллейбусов	<i>Цель проекта:</i> Развитие инфраструктуры экологически чистого троллейбусного транспорта, повышение устойчивости и эффективности работы системы городского пассажирского транспорта. <i>Описание проекта:</i> Запланировано обновление 10 тяговых подстанций для троллейбусов, которые полностью устарели технически и нуждаются в обновлении. Многие оригинальные запасные части для подстанций не производятся.	Чистый транспорт «7.3.1. Инфраструктура общественного транспорта» Примеры: общественный автомобильный, железнодорожный, водный и воздушный транспорт и транспортная инфраструктура; системы скоростных автобусных перевозок (BRT systems); обособленная полоса для общественного транспорта; парковки для общественного транспорта в конечном пункте; остановочные пункты, транспортно-пересадочный узел и др. Пороговый критерий: «для общественного транспорта – прямые выбросы 50 граммов CO _{2e} / пассажир – км»	Проект отвечает критерию инфраструктуры общественного транспорта согласно «Зеленой» таксономии Косвенный эффект: Если из-за устаревших подстанций троллейбусы выйдут из эксплуатации и будут заменены частными автомобилями, это приведет к увеличению выбросов CO ₂ . Учитывая, что годовой средний пробег 1 троллейбуса в Алматы составляет 68 тыс. км, замещение троллейбусов личными авто потенциально даст эффект в увеличении прямых выбросов CO ₂ на 274 тонн в год от замены 1 троллейбуса, или на 42,2 тыс. тонн CO ₂ в год от замены 154 эксплуатируемых троллейбусов. В результате проект будет способствовать обеспечению бесперебойной работы низкоуглеродного общественного

6.	Реконструкция канализационных очистных сооружений (КОС) в пос. Жапек Батыра	Цель проекта: Снижение загрязнений, содержащихся в бытовых и промышленных сточных водах перед выпуском их в водоёмы, удаление запаха в сооружениях по обработке осадка, нивелирование опасности для жилых застроек, близрасположенных к аварийно-сбросному каналу, и другие. Описание проекта: Очистные сооружения производительностью 640 тыс. м³/сут. расположены в посёлке Жапек Батыра Илийского района Алматинской области, в 15 км от города. В результате реализации проекта очистка сточных вод будет происходить в несколько этапов для доведения чистоты воды до 95-99%, которая будет направляться в накопитель сточных вод «Сорбулак» для дальнейшего использования в сельском хозяйстве для орошения. Комплексный проект по реконструкции КОС включает в себя 7 подпроектов: 1) Полная реконструкция цеха механической очистки сточных вод; 2) Строительство и реконструкция канализационных очистных сооружений для очищения стоков хозяйственно-бытовых и промышленных происхождений, путем насыщения стоков кислородом и дальнейшим их обеззараживанием; 3) Полная реконструкция цеха	Устойчивое использование воды, отходов «5.2.6. Установка по очистке сточных вод» Примеры: «сети сбора, хранения, очистки и удаления сточных вод; заводы по очистке сточных вод; сооружения по очистке шлама; оборудование для очистки питьевой воды; опреснительные установки; очистные сооружения для навоза и навозной жижи» Пороговый критерий: выбросы в атмосферу и воду находятся в пределах диапазонов уровня связанных выбросов – НДТ (BAT-AELs или пороговых значений), установленных в справочнике НДТ (BREF) для анаэробной обработки отходов (если применимо)	транспорта и предотвращению роста выбросов CO₂. Предотвращение сброса недостаточно очищенных сточных вод. Ориентировочный годовой объем очищаемых сточных вод после реконструкции КОС составит порядка 150 млн. куб метров (по данным за 2022 и 2023 гг. годовой объем очищаемых сточных вод составил 153 и 148 млн. куб метров соответственно). Проект отвечает критериям «Зеленой» таксономии: По результатам реконструкции очистных сооружений выбросы в атмосферу и воду будут находиться в пределах установленных нормативов
----	---	---	---	---

		илопроводов в 3 нитки, с общей протяженностью 36 км; 4) Полная реконструкция Сорбулакского отводного канала; 5) Полная реконструкция Каскеленского дюкера (5 ниток); 6) Модернизация технологической схемы очистки сточных вод канализационных очистных сооружений г. Алматы. Строительство сооружений по обработке осадка на площадке канализационных очистных сооружений города Алматы; 7) Реконструкция аварийно-сбросного канала канализационных очистных сооружений г. Алматы.		
7.	Строительство 2-х автопарков для автобусов на компримированном природном газе (CNG)	Цель проекта: Улучшение обслуживания автобусов и увеличение времени эксплуатации при меньших затратах Описание проекта: Планируется строительство двух автопарков (улица Акан Сери, полицентр «Восточные ворота») в каждом на 150 автобусов на компримированном газе и 50 электрических автобусов, включая мойки, производственные цеха (итого на 400 автобусов).	Чистый транспорт «7.3.1. Инфраструктура общественного транспорта» Примеры: общественный автомобильный, железнодорожный, водный и воздушный транспорт и транспортная инфраструктура; системы скоростных автобусных перевозок (BRT systems); обособленная полоса для общественного транспорта; парковки для общественного транспорта в конечном пункте; остановочные пункты, транспортно-пересадочный узел и др. Пороговый критерий: «для общественного транспорта – прямые выбросы 50 граммов CO₂e / пассажир – км»	Проект (автопарки для автобусов) отвечает критерию инфраструктуры общественного транспорта согласно «Зеленой» таксономии Косвенный чистый эффект от гипотетической замены 400 традиционных дизельных автобусов на 100 электроавтобусов и 300 автобусов на компримированном газе с учетом созданных автопарков, без которых эксплуатация таких автобусов невозможна: предотвращенные прямые выбросы ПГ составят 3,35-4,4 тыс. тонн CO₂ в год. По консервативной оценке, учитывая, что средняя заполняемость автобуса составляет 36 человек, оценочные прямые выбросы CO₂/пассажиро-км от сжигания топлива на автобусах на

				компримированном газе составляют 21-28 граммов CO ₂ на 1 пассажир-км, прямые выбросы парниковых газов от электробусов приближены к нулевому, т.е. не превышают пороговый критерий «Зеленой» таксономии: прямые выбросы 50 граммов CO ₂ e / пассажир – км
8.	Создание базовых питомников	Цель проекта: Улучшение качества окружающей среды и увеличение зеленого фонда Алматы Описание проекта: Строительство постоянного лесного питомника в Бостандыкском районе города (5 км и 7 км от парка Первого Президента), состоящего из двух участков площадью 14,26 га и 15,1583 га (итого на 30 га). На данной территории планируется выращивание сеянцев хозяйственно востребованных древесных и кустарниковых пород для нужд города. Общий объем саженцев по двум питомникам составит 45,9 тыс. ед: • Лиственные – 17,4 тыс. ед. • Хвойные – 15,6 тыс. ед. • Кустарники – 12,9 тыс. ед. Основанием для реализации данного проекта является Послание народу Казахстана Президентом страны в 2020 году, касательно высадки в течение 5 лет 2 млрд деревьев в лесном фонде и 15 млн деревьев в населенных пунктах. Результаты ОВОС по проекту: На	Устойчивое управление лесами и сохранение биоразнообразия и экосистем «6.2.1. Облесение и лесовосстановление» Примеры: «создание зеленых зон вокруг населенных пунктов» Пороговый критерий – «без ограничений»	Увеличение зеленого фонда Алматы на 23 га в течение 5-7 лет. Будет высажено до 45 000 деревьев (с учетом отпада останется минимум 33 000 ед.). Проект отвечает критериям «Зеленой» таксономии – без ограничений

		основании «Инструкции по определению категории объекта, оказывающего негативное воздействие на окружающую среду» приказ МЭГиПР РК №246 от 13.07.2021 г. строительные работы относятся к III категории (пп. 7 «накопление на объекте отходов: для неопасных отходов от 10 до 100000 т/год, для опасных отходов от 1 до 5000 т/год», п. 12). Согласно п. 4, ст. 39 Экологического кодекса РК, а также в соответствии с приказом МЭГиПР РК от 10.03.2021 года №63 (п.6) «Методика определения нормативов эмиссий в окружающую среду», «нормативы эмиссий не устанавливаются для объектов III и IV категории, а также для передвижных источников выбросов загрязняющих веществ». Однако эксплуатация лесных питомников на основании «Инструкции по определению категории объекта, оказывающего негативное воздействие на окружающую среду» приказ МЭГиПР РК №246 от 13.07.2021 г. относятся к IV категории. Намечаемая деятельность отсутствует в обязательном перечне проведения оценки воздействия на окружающую среду и процедуры скрининга воздействий намеряемой деятельности.		
9.	Строительство хаба «Райымбек батыр»	Цель проекта: Улучшение транспортной доступности для жителей города, предоставляя им возможность быстро и удобно добраться до различных районов города на	Чистый транспорт «7.3.1. Инфраструктура общественного транспорта» Примеры: общественный	Проект отвечает критерию инфраструктуры общественного транспорта согласно «Зеленой» таксономии: прямые выбросы 50 граммов CO₂e / пассажир – км

				для троллейбусов»)
				4) замещение общественным транспортом (метро) личного транспорта потенциально дает эффект предотвращения прямых выбросов 29,25 млн т CO _{2e} в год (см. эффект по проекту «Строительство третьей очереди первой линии метрополитена г. Алматы от ст. «Калкаман» до рынка «Барлык»)
10.	Строительство третьей очереди первой линии метрополитена г. Алматы от ст. «Калкаман» до рынка «Барлык»	Цель проекта: Снижение нагрузки на транспортную систему города, увеличение объема пассажирских перевозок метрополитеном в частности и общественным городским транспортом в целом, расширение транспортных связей, развитие сопутствующей инфраструктуры, создание условий дальнейшего развития инфраструктуры в Наурызбайском районе города. Описание проекта: Участок третьей очереди первой линии метрополитена г. Алматы от ст. «Калкаман» до рынка «Барлык» является продолжением первой линии метрополитена, которая заканчивается на станции №3. Трасса линии метрополитена местного значения имеет длину 53,12 км. 1 пассажирского вагона в г. Алматы составляют 93,2 г CO_{2e} (средний дневной пробег общественного транспорта транзитируется в ок. 29 млн т предотвращенных прямых выбросов CO_{2e} в год). Пороговый критерий: «для общественного транспорта – прямые выбросы CO_{2e} в граммах CO_{2e} с учетом ввода пассажирского транспорта транзитируется в ок. 29 млн т предотвращенных прямых выбросов CO_{2e} в год»	Чистый транспорт «7.3.1. Инфраструктура общественного транспорта» Примеры: общественный автомобильный, железнодорожный, водный и воздушный транспорт и транспортная инфраструктура; системы скоростных автобусных перевозок (BRT systems); обособленная полоса для общественного транспорта; парковки для общественного транспорта в конечном пункте; остановочные пункты, транспортно-пересадочный узел и др. Пороговый критерий: «для общественного транспорта – прямые выбросы CO_{2e} в граммах CO_{2e} с учетом ввода пассажирского транспорта транзитируется в ок. 29 млн т предотвращенных прямых выбросов CO_{2e} в год»	Проект (строительство линии метро) отвечает критерию инфраструктуры общественного транспорта согласно «Зеленой» таксономии. Косвенный эффект: замещение общественным транспортом (метро) личного транспорта потенциально дает эффект предотвращения прямых выбросов 29,25 млн т CO_{2e} в год¹³ Проект отвечает критериям «Зеленой» таксономии: прямые выбросы парниковых газов от подвижного состава метро приближены к нулевым (не более 4 г CO_{2e} на пассажиро-км¹⁴) и не превышают пороговый критерий в 50 граммов CO_{2e} / пассажир – км»
13	С учетом среднегодового среднегодового выбросы от 31,5 км, т.е. ок. 11 500 км в год	Строительство третьей очереди первой линии метрополитена г. Алматы от ст. «Калкаман» до рынка «Барлык»	Согласно приведенным данным из отчета консультантов Idom, Dentons, Baker Tilly по заказу ЕБРР (2018 г.) по проекту LRT. По данным Департамента энергетической безопасности и Net-Zero Hub для двух стран Великобритании на 2023 г. (https://ourworldindata.org/travel-carbon-footprint), средние прямые выбросы парниковых газов от подвижного состава метро приближены к нулевым (не более 4 г CO _{2e} на пассажиро-км ¹⁴) и не превышают пороговый критерий в 50 граммов CO _{2e} / пассажир – км»	Строительство третьей очереди первой линии метрополитена г. Алматы от ст. «Калкаман» до рынка «Барлык»

	В проекте рассматривается строительство трех перегонов западного направления и трех станций метрополитена: Станция №1 - по проспекту Алатау севернее проспекта Абая; Станция №2 - по проспекту Алатау на пересечении с перспективным продлением улицы Толе би; Станция №3 - на территории рынка «Барлык». В 2027 году с учетом ввода станции «Калкаман» ожидается суточный пассажиропоток метрополитена 110 тыс. пассажиров. Поскольку система метро в Алматы является действующим предприятием с наличием подвижного состава, будут и далее эксплуатироваться электропоезда южнокорейской компании Hyundai Rotem, имеющей опыт работы на рынке более 50 лет. Для справки: в электродепо КГП «Метрополитен» города Алматы в наличии имеется 15 единиц электрического подвижного состава (ЭПС), в 2011 г. получено - 7 ЭПС, в 2021 году получено - 8 ЭПС. В каждом составе по четыре вагона. Вместимость пассажиров для 4-х вагонного состава составляет 940 человек. Вывод заключения (от 27.01.2023) о возможных существенных воздействиях на окружающую среду при реализации намечаемой деятельности: Намечаемая деятельность окажет умеренное воздействие на состояние окружающей среды при соблюдении экологических условий и мероприятий по охране компонентов окружающей среды. Проводимые работы будут осуществлять		
--	---	--	--

	локальное и слабое воздействие на окружающую среду, ограниченное сроками проведения строительно-монтажных работ, по окончании которых ожидается полное восстановление экологического равновесия в данном районе.		
--	---	--	--

Приложение 2

к Политике в области «зеленого»
финансирования города Алматы,
утвержденной постановлением акимата города Алматы
от «26» сентября 2024 года № 4/1228

Список проектов, не подлежащих финансированию и/или
рефинансированию за счет средств, привлеченных от размещения
«зеленых» облигаций и/или привлечения «зеленых» кредитов

- 1) Производство или торговли какими-либо товарами, либо осуществление каких-либо видов деятельности, которые квалифицируются как незаконные законодательством и нормативными требованиями Республики Казахстан или международными конвенциями и договорами, либо подлежат выводу из международного оборота или запрещению.
- 2) Проекты, включающие добычу ископаемого топлива и связанные с этим объекты, предназначенные для транспортировки ископаемого топлива.
- 3) Шахтная добыча энергетического угля или производство электроэнергии с помощью работающих на угле установок;
- 4) Поискно-разведочные работы на нефть;
- 5) Проекты разработки нефтяных месторождений, помимо редких и исключительных обстоятельств, когда выделяемые для проекта средства направлены исключительно на сокращение выбросов парниковых газов или факельного сжигания газа на существующих месторождениях;
- 6) Проекты, связанные с производством одноразовых пластиковых изделий для потребительских нужд (не для медицинских целей);
- 7) Деятельность, связанная с принудительным кормлением уток и гусей;
- 8) Содержание животных с основной целью производства мехов или любая деятельность, связанная с производством мехов;
- 9) Производство, сбыт и использование асбестовых волокон, а также изделий и смесей с целенаправленным добавлением этих волокон;
- 10) Экспорт ртуты и ртутных соединений, а также производство, экспорт и импорт широкого спектра продуктов с добавлением ртути;
- 11) Ведение рыбного промысла в море дрифтерными сетями длиной свыше 2,5 км;
- 12) Деятельность, запрещенная законодательством Республики Казахстан или международными конвенциями об охране биоразнообразия или культурного наследия;

Приложение 3

к Политике в области «зеленого»
финансирования города Алматы,
утвержденной постановлением акимата города Алматы
от «26» сентября 2024 года № 4/1228

Положение о составе, порядке подготовки, согласования и
утверждения отчета об использовании средств, привлеченных от
размещения «зеленых» облигаций и/или привлечения «зеленых» кредитов
города Алматы, а также раскрытия информации о «зеленых» облигациях /
«зеленых» кредитах города Алматы

1. Отчет об использовании привлеченных средств от размещения «зеленых» облигаций и/или привлечения «зеленых» кредитов города Алматы составляется в целях обеспечения обращения выпуска (отдельных выпусков) «зеленых» облигаций и/или «зеленых» кредитов города Алматы в соответствии с рекомендациями, изложенных в Принципах зеленых облигаций и Принципах зеленых займов.

2. После выпуска «зеленых» облигаций и/или привлечения «зеленых» кредитов города Алматы использование средств, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов будет регулярно контролироваться и раскрываться публично на ежегодной основе вплоть до полного погашения.

3. Отчет включает два типа отчетной информации:

- информацию о распределении средств, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций и/или полученных «зеленых» кредитов;

- отчет о воздействии, то есть информацию о достижении предполагаемых и/или фактических показателей (экологических эффектов) указанных мероприятий/проектов. Отчет о воздействии постепенно инкорпорируется в ежегодные отчеты по мере поступления соответствующей информации, при этом к дате погашения облигаций/кредитов будет приведен отчет о воздействии по каждому мероприятию/проекту.

4. Отчет об использовании привлеченных средств от выпусков «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы утверждается Управляющим комитетом в срок не позднее шести месяцев, следующих за отчетным периодом.

5. В отчет об использовании привлеченных средств от размещения «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы включается следующая информация:

5.1. Названия реализуемых проектов в рамках Политики «зеленого» финансирования города Алматы (далее — проекты), краткая характеристика проектов, в том числе цели и направления реализации проектов, стадии их

реализации (при наличии), даты начала и окончания реализации проектов.

5.2. Объем финансирования проектов, в том числе за счет эквивалента средств, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы, и прочих источников финансирования. В отчете также будет отражаться информация по соотношению объемов финансирования / рефинансирования (если применимо).

5.3. Сведения о расходовании средств, привлеченных в результате выпуска «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы, с указанием направлений инвестирования (распределения по проектам), в том числе в отчетном периоде.

5.4. Сведения о временно нераспределенных средствах и управлении неиспользованным на реализацию проектов остатком средств (при наличии).

5.5. Отчет о воздействии, то есть сведения, о достигнутых качественных и количественных показателях реализации проектов, в том числе сведения:

– о целевых, промежуточных (при наличии) и фактических показателях достижения экологического эффекта;

– о достижении качественных и количественных показателей экологического эффекта проектов;

– о стратегии выявления рисков возникновения возможных негативных факторов, влияющих на достижение экологического эффекта от реализации проектов, и управления такими рисками (при наличии);

– о выявленных на дату формирования регулярной отчетности негативных факторов, влияющих на достижение экологического эффекта от реализации проектов устойчивого (в том числе «зеленого») развития в Республике Казахстан, и мерах по их смягчению или компенсации (при наличии);

– о методологии и (или) допущениях, используемых при определении экологического эффекта.

5.6. Сведения, подтверждающие реализацию проектов и фактическое использование в полном объеме средств, привлеченных от размещения «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы.

5.7. Сведения о состоянии проектов на дату окончания отчетного периода.

6. Отраслевые управления города Алматы предоставляют в Проектный офис отчет в соответствии с пунктом 3 настоящего Положения.

7. На основании полученных отчетов в соответствии с пунктом 6 настоящего Положения, Проектный офис осуществляет подготовку проекта сводного отчета и направляет его на согласование в установленном порядке в Управление экономики города Алматы, Управление финансов города Алматы, Управление экологии и окружающей среды города Алматы, отраслевые управления города Алматы по компетенции.

8. С учетом поступивших замечаний и предложений отраслевые управления города Алматы осуществляют доработку проекта отчета. Проектный офис выносит доработанный отчет на рассмотрение и утверждение Управляющего комитета.

9. Получение независимого заключения о соответствии отчета об использовании привлеченных средств от выпуска «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы / отчета о воздействии Принципам зеленых облигаций, Принципам зеленых займов, Политике в области «зеленого» финансирования города Алматы и (или) Таксономии «зеленых» проектов Республики Казахстан осуществляется ежегодно Проектным офисом.

10. Следующая информация о «зеленых» облигациях / «зеленых» кредитах города Алматы поддается публичному раскрытию:

10.1. Политика «зеленого» финансирования города Алматы, в том числе изменения, вносимые в Политику «зеленого» финансирования города Алматы;

10.2. Независимое заключение о соответствии выпусков «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы Принципам зеленых облигаций и Принципам зеленых займов, соответственно;

10.3. Отчет об использовании средств привлеченных от размещения «зеленых» облигаций / «зеленых» кредитов города Алматы.

11. Раскрытие информации о «зеленых» облигациях / «зеленых» кредитах города Алматы обеспечивается Проектным офисом в срок не позднее 5 рабочих дней после утверждения документов, указанных в пункте 10 настоящего Положения.